

СОВЕТ УЗБЕКИСТОН

ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БУШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 261 (20. 828)

1990 йил 14 ноябрь, чоршанба

Баҳоси 4 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ҲАЁТИ

Воқеалар, янгиликлар, хабарлар

СОҲИБКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Китоб району боғбону соҳибкорлари давлат ҳўжалиги ишчилари барча кўрсаткичлар бўйича йиллик режани уддалашди.

Бу ютуққа «Китоб», «Паландара», «Партия XIX съезди», «Қишлоқ», Охунбоев номи, Навоий номи совхозларнинг соҳибкорлари муносиб улуш қўшилиди.

«Китоб» совхоз-заводининг Ҳалим Ерқулов, Шерқобил Марқаев, Навоий номи совхозининг Амин Асадов, Хомид Шароф, Охунбоев номи совхозининг Ориф Қаршиев, Насрулло Очлов бошлиқ бригадалари боғбонлари яхши натижаларга эришдилар. Бу жамоаларнинг миришкорлари ҳар гектар майдондан 130 — 250 центнердан ҳосил олишди. Миришкорлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 5000 тонна узум сотишга аҳд қилишди.

С. ИСМИДИНОВ.

ЙИЛЛИК РЕЖА УДДАЛАНДИ

Зарбдор районидagi «Ленин йўли» давлат ҳўжалиги ишчилари барча кўрсаткичлар бўйича йиллик режани уддалашди.

Пахта, полиз, ғалла, гўшт, сут етиштириш режалари 110—120 фоизга уддаланди. Давлатга 578 тонна сут сотилди. Режадаги 80 тонна ўрнига 89 тонна гўшт етказиб берилди. Ҳар беш соғин сигирдан ўртача 2800 килограммдан маҳсулот олинди.

Бу борада О. Абдуминова, Х. Охунова, Г. Тоғаева сингари ситир соғувчиларнинг ҳиссаси катта. Улар ўз боқимларидagi ситирларнинг ҳар бириндан 3700—3800 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишди. Айни кунларда ҳўжаликда чорва қишлоқини намунали ўтказиш учун ҳаракат қилинмоқда.

Н. РУСТАМОВ.

СОЗ ВА БЕТАЛАФОТ

Пайариқ районидagi Киров номи совхоз қўйчиловлари қишлоға пухта ҳозирлик қўришди. Ёз бўйи 8 минг тоннадан ортқ сифатли ем-хашак жамғарилди.

Қўралар, қўтонлар сифатли ремонтдан чиқарилди. Қишлоқ дaвpидa чорвадорларнинг умумий меҳнат қилишлари учун зарур бўлган барча шарт-шароитлар мўҳайё этилди. Қўлон уйлари керакли жиҳозлар билан таъминланди. Шунингдек, отарларга ердaмчи ишчи кучи, му- тахассислар юборилди.

Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини бермоқда. Совхоздаги 13 минг бош қўй-қўзи кўнглидагидек боқилаётир. Айниқса, Ю. Собиров, И. Ғиёнов, А. Халилов, О. Қўмаков ўртоқлар бош бўлган отарларда қишлоқ соз ва беталафот ўтмоқда.

Я. НУРИДИНОВ.

ҲОСИЛГА ЗАМИН

Айни кунларда жумҳуриятимизнинг қўнгина илгор ҳўжаликларидa келгуси йил мўл ҳосилга қизгин ҳозирлик кўришмоқда. Улар кўзги ишларни жадал ўтказиб, 20 ноябргача шудгорни яқунлашнинг илти қилишган. Бу борада қилинаётган ишлар ҳақида рўзномамизга қувончли хабарлар келиб турибди.

Телефонда Денов районидаги Охунбоев номи колхоз раиси О. БОБОВУРДОВ:

— Ҳўжалигимиз коллектив бу йил барча агротехник тадбирлар ўз вақтида амалга оширилгани туфайли ютуқларга эришилди. Ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 33 центнердан ошиб кетди. Қабул пунктларига режадаги 4200 тонна ўрнига 4600 тонна сифатли хом ашё топширилди.

Буларнинг барчаси меҳнатга тўланадиган ҳақнинг оширилганлиги, қишлоқ меҳнатчилари моддий манфаатдорлигига эътибор кўчайганлиги самарасидир.

Айни кунларда ҳўжалигимиз пахтакорлари ҳосилдан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудгорлашга киришдилар. Теримда юксак унумдорликка эришган меҳнаткорлардан И. Сафаров, М. Ортиқов, Ж. Абдуллаев ва бошқалар энди ерларни шудгорлашда ҳам кўпчиликлa намуна бўлаётирлар. Улар кунига 7—8 гектар ерни шудгордан чиқармоқдалар. Шунини қувончли, барча экин майдонларига ўз вақтида ўғит солинмоқда.

Шудгорлашда қатнашаётган механизаторларга тўланадиган ҳақнинг оширилганлиги қўл келди. Ҳозир механизаторларга ҳайдалган ҳар гектар ер учун 10 сўмгача ҳақ тўланмоқда. Сифатли шўр ювиш учун тўланадиган ҳақ гектар ҳисобига 8 сўмга етказилди. Бошқа турдаги ишларга ҳам яхшироқ ҳақ тўланмоқда. Жумҳуриятимиз раҳбариятининг ана шундай ғамхўрлиги туфайли кўзги шудгорлаш қизгин олиб боришмоқда. Ниятимиз—ана шу муҳим ишни 20 ноябргача яқунлаш.

Ульянов районидagi «Пахтакор» давлат ҳўжалигидан қўйидаги хабар келди:

— Ҳўжалик экин майдонларига маҳаллий ўғит ташиб чиқаришда, Ариқзоурулар тартибга келтириляётир. Ғўзалоидан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Ҳозиргача 1450 гектар ернинг қарийб минг гектардан ортқроғи шудгорлаб қўйилди. Бу ишда Б. Ризоқулов, О. Рустамов, Р. Ризаев, Қ. Абдурахимов, Р. Чўлиев каби моҳир механизаторларнинг ҳиссаси катта.

Самарқанд районидagi «Победа» колхозининг Ҳасан Нейматов бошлиқ бригадаси 35 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 400 центнердан сабзаот йиғиштириб олди. Бригаданинг Барно Акрамова бошлиқ звеноси эса 2 гектар боғнинг ҳар гектаридан 150 центнердан ҳосил кўтарди.

Суратлабда: 1. Звено бошлиғи Барно Акрамова.

Ғ. АЛИЕВ туширган сурат.

Ўзбекистон Совет Социалистик Жумҳурияти Президентининг Фармони

БАРЧА ТУРДАГИ МАКТАБЛАРНИНГ ЎҚИТУВЧИЛАРИГА, БОЛАЛАР УЙЛАРИНИНГ ТАРБИЯЧИЛАРИГА ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗЛАР БЕРИШ, ЮҚОРИ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ ИШ ҲАҚИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мактаб ўқитувчилари ва болалар уйлари тарбиячиларининг ижтимоий-маиший ва мод- шароитини яхшилаш, улар меҳнатини рағбатлантириш кўчатириш мақсадида қўйи- даги тадбирлар амалга оширилсин:

1. 1991 йилнинг 1 январидан юқори (V—XI) синфлар ўқитувчиларининг иш ҳақи дарс соат- ларининг ҳафтаига 18 соатдан 16 соатга ка- майтириш ҳисобига ойига ўрта ҳисобда 15 фоизгача оширилсин.

2. «Халқ ўқитувчиси», «Хизмат кўрсатган халқ таълими ходими» фахрий унвонлари учун педагогик маошларига ва мансаб оқладларига ҳар ойда тўланадиган қўшимча ҳақ икки ба- равар кўпайтирилсин ҳамда тегишли равишда улар 100 ва 60 сўм қилиб белгилансин.

3. Қорақалпоғистон МСЖ Вазирилар Ке- наши, халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашилар ижроия қўмиталари, вази- рликлар ва идоралар, корхоналар ва ташкилот- лар:

мактаб ўқитувчилари ва болалар уйлари- нинг

тарбиячиларига улар яшаб турган давлат ҳам- да идораларга қарашли уйлар ва квартиралар- ни шахсий мулк сифатида бепул берилсин; қишлоқ жойларда ва шаҳар тилидаги қў- ронларда истиқомат қилаётган мактаб ўқи- тувчилари ва болалар уйлари тарбиячилари квартира ҳақидан ва коммунал хизмат (сув таъминоти, газ, электр ва иссиқлик энергия- си) ҳақини тўлашдан озод қилинсин. Шаҳар- ларда яшовчи мактаб ўқитувчилари ва бола- лар уйлари тарбиячиларига квартира ҳа- қи ва коммунал хизмат ҳақининг 50 фоизи миқдорда имтиёзлар берилсин. Марказий ис- тиш системасига эга бўлмаган уйларда яшов- чиларга белгиланган нормалар доирасида со- тиб олинмаган ёқилғи ҳақи берилсин; мактаб ўқитувчилари ва болалар уйлари- нинг тарбиячилари учун биринчи навбатда ер участкалари ажратилиш ва яқна тартибда уй қуриш учун биринчи материаллари сотиб олиши белгилансин.

Ушбу бандда қўзда тутилган имтиёзлар ка-

мида 10 йил педагогик иш стажига эга мак- таб ўқитувчилари ва болалар уйлари тарбия- чиларига бўлган пенсияларга жорий этилсин.

4. ЎзССЖ Молия вазири, Қорақалпоғис- тон МСЖ Вазирилар Кенгаши, халқ депутат- лари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашилар ижроия қўмиталари ушбу Фармонни рўёбга чи- қариш билан боғлиқ харажатларни жумҳурият ва маҳаллий бюджетлар маблағи ҳисобига амалга оширсинлар.

5. Ўқитувчилар ва болалар уйлари тарбия- чиларининг турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш, ёш авло- днинг уйғун камол топиш учун зарур шарт- шароит яратиш вазирликлари, идоралар, корхо- налар, ташкилотлар, колхозлар ва совхозлар раҳбарларининг асосий бурич деб ҳисоблан- син.

Ўзбекистон Совет Социалистик
Жумҳуриятининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1990 йил 13 ноябрь.

Ўзбекистон ССЖ Президентининг Фармонига шарҳ:

Ўзбекистон ССЖ Прези- дентининг мактаб ўқи- тувчиларига ва болалар уйла- рининг тарбиячиларига қў- шимча имтиёзлар бериш тўғрисидаги Фармони — жумҳурият ўқитувчилари- нинг ижтимоий мавқеи ва вазифасига юксак баҳо бе- рилаётганлигининг ифодаси- дир. Чунки ўқитувчилар- нинг ижтимоий мақоми, ула- рнинг турмуш ва меҳнат ша- роити, обрў-эътибори — жа- миат маънавий ва ахло- қий тараққиётининг ҳал қилувчи кўрсаткичлари- дан биридир. Қайта қуриш давомидa мактабнинг ва ўқи- тувчининг мавқеи, айниқса, ошиб боради. Ёш авлод ким бўлиб етишиши, у қандай

қадриятлар билан ҳаётга қа- даб қўйиш кўп жиҳатдан ўқитувчининг куч-ғайратига боғлиқдир.

Фармонда юқори (V—XI) синфлар ўқитувчиларининг дарс соатини ҳафтаига 18 соатдан 16 соатга камай- тириш эъзаига иш ҳақини ўрта ҳисобда 15 фоиз ошириш қў- zda тутилди. Натикада 230 миңдан ортқ ўқитувчининг иш ҳақи оширилди.

Ўқитувчининг ижодий ўси- лшини рағбатлантириш, ама- лий малакасини ва ўз меҳна- ти натижаларини манфаат- дорлигини ошириш мақсадида «Халқ ўқитувчиси», «Хизмат кўрсатган халқ таълими хо- дими» фахрий унвонлари учун тўланадиган қўшимча

ҳақ икки баравар кўпайтири- лади.

Давлат уйлари ва кварти- раларининг шахсий мулк си- фатида ўқитувчиларга топши-рилиши, шунингдек коммунал хизматларга доир имтиёзлар тўғрисидаги қарор бозор иқ- тисодиётига ўтиш даврида жумҳурият ўқитувчилари учун алоҳида муҳим аҳамият касб этади.

Қишлоқда яшовчи муал- лимлар бундан бундан кварти- ра, газ, сув таъминоти, электр ва иссиқлик энергия- си учун ҳақ тўлашдан озод қилинади. Шаҳардаги барча мактабларнинг ўқи- тувчилари ва болалар уйлари- нинг тарбиячилари учун квар- тира ҳақи ва коммунал хиз- мат ҳақи 50 фоиз камай- ти- рилади. Бу тадбир камидa 10 йил педагогик стажига эга бўлган пенсионерларга жорий этилиши ҳам муҳимдир. Фармоннинг рўёбга чиқарилиши ўн минглаб ўқитувчилар оилаларининг шахсий мулк сифатида квартира олишлари имкон беради.

Ўқитувчиларнинг, айниқса қишлоқда яшовчи ўқитувчи- ларнинг уй-жой, маиший ша- роити анча яхшиланади. Уларга биринчи навбатда ер участкаси олиш имкониятига э- на эмас, шу билан бирга яқна тартибда уй қуриш учун би- носорлик материаллари сотиб олиш ҳуқуқи ҳам бери- лади.

Ушбу Фармонда қўзда ту- тилган иш ҳақини ошириш ва имтиёзлар бериш билан

боғлиқ харажатларнинг бир йиллик умумий миқдори қариб 130 миллион сўмни таш- қил этади.

Фармоннинг ўз вақтида ва тўла амалга оширилиши кўп жиҳатдан халқ депутатлари маҳаллий Кенгашилари ижроия қўмиталарига, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, колхозлар, совхозларнинг раҳбарларига боғлиқдир. Ўқитувчилар ҳақида ғамхўр- лик қилиш уларнинг асо- лий вазифаларидан бири бў- либ қолиши керак. Прези- дентнинг Фармони — жум- ҳурият ўқитувчиларининг иж- тимоий ҳимояланishi таъ- минлаш, ана шу олижаноб касб обрў-эътиборини оши- риш йўлидаги янги аниқ қа- дамдир.

• Вилоят партия қўмиталари
биринчи котиблари йўқламаси

КЕЛАЖАККА УМИД

ИҚТИСОДИЙ МУСТАҚИЛЛИК—
СИЁСИЙ МУСТАҚИЛЛИК АСОСИ

С. НИЕТУЛЛАЕВ.

Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятпартия комитети биринчи котиби, Ўзе- бистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзоси.

КПСС XXVIII съезди белгилab бер- ган сиёсий йўналиш қайта қуришнинг барча жараёнларида, жумладан мамла- мат, Ўзбекистон ва мухтор жумҳурият парламентларининг сиёсий ва иқтисодий ислохот учун қонуний асос яратётган фаолиятида ўз ақсини топмоқда.

Ҳозир ҳаммамнинг диққат-эътибори КПСС Марказий Комитетининг октябр Пленуми қарорларига қаратилган. Бош- қариладиган бозор иқтисодиётига ва янги Иттифоқ шартномасига ўтиш маса- лаларини муҳокама қилиш айниқса му- ҳим аҳамият касб этмоқда. Моҳият эъти- бори билан ниқироздан чиқиб олиш, ўт- кир ижтимоий ва миллатларaro тўқна- шувларга бутунлай барҳам бериш, иш- лаб чиқариш соҳаси ва истеъмол бозо- рида яхшилик томон туб бурилиш ясаш имконини берадиган янги турмуш тар- зини танлаш лозим бўлади.

Съезд қарорларига асос қилиб оли- ган узок мuddатга мўлжалланган пар- тия сиёсатини аҳоли барча табақалари онига чуқур синдириш, мавжуд вазия- тни таҳлил этишнинг ўз режаларини ишлаб чиқиш жойлардаги партия коми- тетлари учун шу кунги энг муҳим вазифа- лардан бири бўлиб қолди. Қорақал- поғистон мухтор жумҳурияти партия ко- митети II пленумида шу ҳақда атрофли- ча гаплашиб олинди. Бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларида, шаҳар ва район партия комитетлари пленумларида ҳам шу масала муҳокама қилинди. Би- ринчи котиб ва съезд делегати сифатида мента КПСС XXVIII съезди ҳамда Мар- казий Комитет октябр Пленуми ҳуж- жатлари муҳокама қилинаётган кўпгина йиғилишларда, меҳнат жамоалари билан учрашувларда қатнашишга тўри келди. Меҳнаткашлар билан бундай учрашув- лар октябр Пленумидан кейин янада кўнайди. Уларда съезд ва пленум қаро- рлари асосида жумҳурият партия коми- те-ти вазифаларининг бақарилиши ҳақида атрофлича сўз юритилаётир. Баъзи ки- шилар қўяётган жуда ҳам ўткир маса- лаларга жавоб топши қийин бўлмоқда. Бу масалалар ҳозирги мураккаб иқти- моний-сиёсий вазиятда ўз ўрнини белги- лаб олиш, мухтор жумҳурият партия ташкилотли олиб бораётган кенг қўла- ми ишта ўз муносиб ҳиссасини қўйиш мақсадида билдирилатгани ҳаммамизда ҳам қониқши ҳосил қилмоқда.

КПСС XXVIII съездида фикрлар хил- ма-хиллиги ниқоиб остида ҳамма жойда партия ва унинг аппаратчилари устига турли хил бўхтонлар ёғдираётган куч- лар бемалол ҳаракат қилгани барча соф виждонли кишиларни жиддий ташвишга солди. Ана шундай кучлар ҳозир ҳам матбуотда, митингларда партияга ҳуруж қилмоқда. Мухтор жумҳурият меҳнат- қиларнинг съездида Орол муаммосига етар- ли эътибор берилмаганлигидан ҳам қо- ниқмадилар. Улар шунингдек, съездда миллатларaro муносабатлар ҳақидаги масала тўғрисида ҳам кенг қарор қабул қилиниши мумкин эди, деб айтмоқдалар. Бозор муносабатларига ўтиш жараёни- да Қорақалпоғистондаги мавжуд иқти- содий шароит ҳам ҳаммамизни ташвиш- га солмоқда.

Булар ўз навбатида қуйидаги тарзда хулоса чиқаришга сабаб бўляпти: мух-

тор жумҳурият коммунистлари съезд яқунларидан тўла қаноат ҳосил қилма- дилар. Қолаверса, партия комитетлари ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этишдан ўзларини четта олишларига ҳа- ли эрта. Партия комитетлари совет ва ҳўжалик органлари иш функциясини ба- жаришдан воз кечар эканлар ўз фаоли- ятларини партия XXVIII съезди белги- лаган вазифаларни янада фаолроқ амал- га ошириш учун тубдан қайта қуриб олишлари лозим.

Қорақалпоғистон делегатлари ҳозир съезд қарорларини илчил амалга оши- ришга бош-қош бўлмоқдалар. Партия ташкилотлари структураси қайта таш- қил этиляпти. коммунист депутатлар партия группалари тўзиб, Советларда фаолроқ ҳаракат қила бошладилар.

Мухтор жумҳурият партия ташкилоти- да бошланғич партия ташкилотлари ко- тибларининг кенгаши шаклида горизон- тал партия структураси ривожланиб бора- япти. Ҳозир ана шундай ўнга кенгаш ишлаб турибди. Бундай бошланғич таш- килотлар котиблари кенгашидан 6 таси территориял, тўрттаси эса тармоқ прин- ципида тўзилди. Улар ўзларидa 497 та бошланғич ташкилотларни бирлаштири- га. Бизда шунингдек, территориял бош- ланғич ташкилотларни тўзиш ҳам тас- жириб қилиб қўрилмоқда. Шаҳар ва рай- он партия комитетлари биринчи котиб- лари кенгаши ҳам иш олиб борапти. Жумҳурият партия комитетига ҳар ой- да бир марта тўпланадиган бу кенгашда партиявий ишнинг энг муҳим масалала- ри, кундалик ҳаётда вужудга келаётган муаммолар муҳокама қилинади, ўзарo фикр алмашилади. У ёки бу вазифалар- ни ҳал этишнинг энг мақбул йўлини топилади. Жумҳурият партия комитети ана шу ишларни уйғунлаштириб, ушбу кенгашлар вакиллари билан учрашувлар, семинарлар ўтказиш. Бу хилдаги янги- ча иш услублари эса сайлаб қўйилган орган имкониятларидан самаралироқ фойдаланиш, қарорлар қабул қилишда коллегияликка эришиш имконини бер- моқда.

(Давоми иккинчи бетда).

Миллатларaro муносабатлар такомиллаштирилсин

Фарғонада миллатларaro муносабатларни такомиллашти- риш, байналмилал тарбия- ни кучайтириш масалаларига бағишланган регионал кен- гаш бўлиб ўтди. Бу ерда Фарғона, Андижон, Наман- ган вилоятларининг вакилла- ри тўпланишди.

Кенгашда Ўзбекистон ССЖ Президентиинг маслаҳатчи- си Ш. С. Зиёмов матуруза қилди.

Миллатларaro муносабат- ларда ўзига хос зиддиятлар ва муаммолар йиғинганлигини таъкидланди. Агар илгари бу муаммоларга етарлича эъ- тибор берилмаган бўлса, эн- ди уларни ҳал этиш энг му- ҳим вазифа бўлиб қолмоқда. Давлат, партия, жамоат таш- килотлари бу ишда катта ўрни тутмоғи лозим. Фақат миллатларaro муносабатлар- ни такомиллаштириш, ҳалқ- лар ўртасидagi дўстликни

муштаҳкамлаш орқалигина жумҳурият олдида турган иқтисодий ва ижтимоий вазифа- ларни ҳал этиш мумкин, бу эса танг аҳволдан чиқиш имконини беради.

Кенгашда таркиби партия, давлат ва ҳуқуқий муҳофаза қилиш идораларининг вакил- ларидан иборат бўлган кен- гашлар тузишга катта эъти- бор берилди. Тўпланганлар миллатларaro муносабатлар- ни такомиллаштириш ва бай- налмилал тарбияни кучайти- риш юзасидан ташкил эти- ладиган кенгашлар, уларнинг меҳнат жамоаларидаги, ўқув юртларидаги, турар жойлар- даги бошланғич ташкилотла- ри, шунингдек вилоят, ша- ҳар, район даражасидаги ана шундай кенгашлар қандай ишлаши лозимлигини тўғриси- да фикрлашиб олдилар.

(ЎЗАТГ).

«Обуна—91»

ЎНҒАЙЛИК

Марғилон атласчилари вақт- ли матбуот турларига қўйлаб обуна бўлмоқдалар. «Атлас» бирлашмаси маъмурияти обу- на бўлишни осонлаштириш учун барча қўлай шароитлар- ни яратди. Серферзанд, кам даражасида ишчи ва хизматчи- ларнинг «Совет Ўзбекистони» ва «Марғилон ҳақиқати» газе- таларига обуна бўлишлари учун обуна ҳақининг 30 фоизини тў- лашни маъмурият ўз зиммаси- га олди. Шу мақсадда 800 нус- хадаги «Совет Ўзбекистони» рўзномасига обуна учун 5220 сўм ажратди.

А. ҚИРҒИЗОВ,
«Марғилон атласи» рўзнома- си ходими.

ИСТАГИМИЗ ШУКИ...

Яқинда партия йиғилиши му- ҳокамасига киритилган масала- лардан бири вақтлик матбуот турларига обунанинг бориши ҳақида бўлди. Коммунистлар сўзга чиқиб келажакда партия газетаси бўлиб қоладиган «Со- вет Ўзбекистони» рўзномасига албатта обуна бўлиш шарт, деган қарорга келдилар. Кор- хонемизда партия ташкилоти ҳисобда 40 коммунист бор. Уларнинг кўпчилиги рўзнома- нинг доимий ўқувчиларидир. Партия ташкилоти кам иш ҳа- қи оладиган уч кишининг обуна ҳақини ўз ҳисобидан тўлади. Маъмурият ҳам шундай қила- япти. Ўрни келганда газета муҳарриратига илтимосимиз- на ҳам айтимоқчимиз: рўзнома- да савдо ва шу касб ходи- млари ҳаётидан мақолавлар жу- да оза берилляпти. Савдодаги камчиликларга йўл қўйган ки- шилар аниқ танқид қилинмайд- ди. Савдо иртизоми ва мада- ниятини яхшилашга доир ма- қолавлар рўзнома саҳифалари- да кўпроқ бериб борилса, ду- руст бўларди.

Г. БОБОЖОНОВА,
Қўнаклар савдо кор- хонаси бошланғич партия ташкилоти котиби.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг бўлиб ўт- ган сессиясида янги сайлан- ган депутатларнинг аҳолилар- нинг ташвишлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. «Ўз- бекистон ССЖда ижроия ва бошқарув ҳокимиятини тула- зилишини такомиллаштириш

янада кучайтириш билан боғ- лиқ тадбирлар режаси муҳо- кама қилинди.

Депутатлар ташкилий маса- лани кўриб чиқдилар. Ш. Р. Шоабдурахимов пен- сияга чиқиши муносабати билан шахсий аризасига биноан Тошкент шаҳар ижроия ко- митетининг раиси вазифаси- дан озод қилинди.

Илгари Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган О. Х. Асқаров Тош- кент шаҳар ижроия комитети- нинг раиси этиб тайинланди.

(ЎЗАТГ).

(Давоми. Боши биринчи бетда).

КПССнинг янги Устави партия ички демократиясига доирасини анча кенгайтирди. Устав қондалари бошлангич таъинлотлар фаолиятига кўпроқ мустақиллик беради. Улар бу мустақилликдан тўла фойдаланаётганлар. Масалан, партияга қабул масаласини олайлик. Агар ўтган йилда йилдаги шахар ва район партия комитетлари КПССга 527 кишини қабул қилган бўлсалар, сўзсиздан кейинги давр ичида бошлангич таъинлотлар 500 га яқин кишини партия сафига қабул қилди. Шу ўринда партия аъзоллигига номзодлик даврида энг кўп тайёргарлик кўрган ва амалий топшириқ бериб ишда синаб қўрилган кишилар қабул қилинганлигини ҳам айтиш керак.

Партиядан ўз ичига билан чиқаётганлар ҳозир жуда ҳам озчилигини ташкил этмоқда. Партия билетини топишган ички кишини партия сабабларини кўрсатиб, қолган саккиз киши эса ўз-ўзидан ёмонлиги, нотўғри маъмурий жаза берилганлигига норозилик сифатида партиядан чиқди. Шунинг қатъий ишонч билан айтиш мумкин, қорақалпоқ халқининг партия комитетларига бўлган ишончи сира ҳам сўнгани йўқ.

Айни пайтда партия ташкилотлари янада ғайрат билан иш олиб бориш зарур, деган қарорга келмоқдалар. Қорақалпоқнинг шарафига экология фалокат кун сайин ўз таъсирини тобора кўпроқ кўрсатаяпти. Буни яқинда Орол атрофи ҳудудига бўлган атроф-муҳитни муҳофаза этиш бўйича халқаро ташкилот — ЮНЭП экспертлари ҳам ташвиш билан таъкидлашди.

Шароит кун сайин ёмонлашиб борапти. Айниқса тоза ичимлик сувининг йўқлиги халқнинг турмуш шароитини оғирлаштирмоқда. Турли хил касалликларнинг кўпайиб бораётгани ҳам шундан. Кейинги ўн йилда сарик, опшкониш, чабрак, қон, нафас олиш, юрак-қон томир касалликларини икки ярим бара-

вар кўпайганлиги фикримизнинг далилидир.

Қорақалпоқistonни сув билан таъминлайдиган ягона манба — Амударё йил сайин тобора кўпроқ турли заҳарли моддалар ва саноат қорхоналари чиқинди сувлари билан ифлсёланмоқда. Бироқ бу сув ҳам етмайпти. Ҳозир шахар аҳолисининг 40 фоизи, қишлоқ аҳолисининг 18 фоизига водопровод сувини истеъмол қилади, қолганлар эса, очик ҳавзалардан сув ичишга мажбурлар.

Сувнинг сифати фақат дарё бўлиб оқадиган 2-4 ойдагина санитария нормаларига яқин келади. Бошқа вақтда эса сув таркибда турли хил минераллар 2-3 баравар кўп бўлади. Бундай аҳвол мўҳтор жумҳуриятда иқтисодий муаммолар жуда ҳам кескинлашган шароитларда содир бўляпти. Ўй-қийм фонднинг туртдан уч қисmini янча тартибда қўрилган қамиш ва пахса деворли бинолар ташкил этади, 10-15 йилда нураб тушадиган бундай уйлар ҳеч қандай коммунал қулайликларга эга эмас.

Канализация тармоғи фақат Нукус шаҳрининг бир қисмида бор ҳолос. Қишлоқ хонадонларининг аттиги 16 фоизига на газ билан таъминланган. Болаларнинг туртдан бир қисмининга богча ва ясидаларга тортиш учун имконият бор. Мантабларнинг ярми мослаштирилган биноларга жойлаштирилган. Уларда машғулотлар асосан 2-3 сменада олиб борилади. Аҳолининг 60 фоиздан кўпроқ қисми киши бошига 75 сўмдан ҳам кам даромад қилади. Беш кишилар сон тобора кўпайиб борапти. Ҳозир Қорақалпоқistonда 40 мингга яқин меҳнатга лаёқатли кишилар иш билан таъминланмаган.

Мўҳтор жумҳуриятнинг иқтисодий қолдиғи шундоқ ҳам оғир шароитни янада оғирлаштириб юбораяпти. Саноат асо-

са қам рентабелли, ускуналари эски, ишлаб чиқариш технологияси алмисқондан қолган қорхоналардан иборат. Бу қорхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 70 фоизини бирламчи ишлов берилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташкил этади. Бунинг устига қишлоқ хўжалигининг аҳоли жуда тез ёмонлашиб борапти. Сувнинг ҳаддан зиёд инфляцияси ва шўрлиги, шамол денгизнинг қуриган тубидан тузун теварак атрофга учиб келтираётгани сабабли тузқоннинг ҳосилдорлиги йўқолиб бораётган: 450 минг гектар сўғорилган майдонларнинг 90 фоизи турли даражада шўрланган. Кейинги 10 йил ичида 70 минг гектар ер қишлоқ хўжалик оборотидан чиқарилди.

Хуллас, мўҳтор жумҳурият иқтисодий-иқтисодий ривожланишнинг кўп кўрсаткичлари — саноат маҳсулотлари, жумладан аҳоли истеъмол моллари ишлаб чиқариш, аҳоли жон бошига маҳсулот истеъмол қилиш бўйича фақат мамлакатдагина эмас, Ўзбекистоннинг ўртача кўрсаткичидан ҳам орқада қоляпти. Бундай аҳвол халқ хўжалигининг қолоқ соҳаларини ривожлантириш учун зарур бўлган барча табиий, ҳом ашё ва меҳнат ресурслари етарли эканлигига қарамай содир бўлаётгани ачинарлидир.

Мўҳтор жумҳуриятда иқтисодийнинг бир хилдаги структурасини тугатиш борада амалий ишлар қилинапти, албатта. Бу ерда электрон, электротехника саноати ва асосийлик тармоқлари қорхоналарининг филиаллари, қурилиш индустрияси ва қайта ишлаш саноатининг янги қувватларини қуриш масалалари ишга қийилмоқда. Бироқ маъмурий бўйлабозлик системасидан мерос бўлиб қолган иллатлар сабабли белгиланган тадбирларни амалга ошириш гоят қийин кечмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, мўҳтор жумҳурият мамлакатнинг бошқа ҳудудларига ва чет элга пахта толаси, қизилмиш, идиш, қоракўл ва бошқа маҳсулотлар чиқариб, айни пайтда ишлаб топилган маблағ ва валютадан амалда мустақил фойдалана олмаётгани. Ҳолбуки жумҳуриятнинг учун замонавий техника ва ускуналар сотиб олишга пул етишмаяпти. Йўлдаги ана шу тўсиқларни бартараф этмай туриб, иқтисодийнинг хом ашё билан савдо қилиш ҳолатидан олиб чиқиш ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтиш қийин бўлади.

Мўҳтор жумҳуриятнинг ҳар жиҳатдан тўла иқтисодий мустақиллигига эга эмаслиги ҳам ишмишга тўсиқ бўляпти. Табиий ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш мақсадида халқ хўжалиги таркибининг такомиллаштириш, бозордаги маҳсулот учун давлат буюртмасини шакллантириш асосида мажбур билан шартнома муносабатларига ўтиш, мамлакатнинг бошқа ҳудудлари билан тўридан-тўғри иқтисодий алоқалар боғлаш, халқаро бозорга чиқиш орқасида сурлаштириш сабаби ҳам ана шундир.

Табиийки, мустақиллик деганда ўз шартномавий мажбуриятларини бакарини, мўҳтор жумҳурият аҳолисининг турмуш даражасини яхшилаш учун иқтисодий маъсулият ҳам тушунади. Эндиликда ана шу муаммоларни ҳал этишнинг зарур омиллари вужудга келтирилди. ССЖИ, иттифоқнинг ва мўҳтор жумҳуриятлар иқтисодий муносабатларининг асослари бўлиб, ССЖИда маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ва маҳаллий хўжалиқнинг умумий асослари бўлиб, ССЖИ ва федерация субъектлари ўртасидаги ваколатлар бўлиб қилинган. Дарвоқе сабаб ўтилган ана шу қурулларнинг кейингисига қайд этилганидек, мўҳтор жумҳуриятлар ҳам Совет

социалистик давлатлари ва федерация субъекти ҳисобланадилар. Мўҳтор жумҳурият Олий Кенгаши ўз навбатида шу йил Қорақалпоқiston мўҳтор жумҳуриятда конституциявий назорат, мулк, ер ва деҳқон (фермер) хўжаликлари, Олий Кенгашнинг доимий комиссиялари, халқ депутатлари ваколатлари тўғрисидаги қонунларни қабул қилди. Буларнинг ҳаммаси қайта қуришни, сиёсий ва иқтисодий ислохотини амалга ошириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Аммо шу ўринда тўб ўзгаришларни қисқа вақт ичида қилиб бўлмаслигини, бунинг учун ҳар томонлама, чуқур мушоада қилиб қабул қилинган қарорлар ва масъулиятли ҳаракатлар зарурлигини айтиш жоиздир. Бу жараёнларни сунъий тарзда тиштириб ёки тўғрисида бўлмади. Ў ўттич даврда иқтисодий-сиёсий ва иқтисодий барқарорликка кечиши зарур.

Шуни ҳам айтиш жоизки, бозор муносабатларига ўтиш давомида Қорақалпоқistonдагина эмас, шу билан бирга бутун Оролбўйи ҳудудига юқорида қайд этилган муаммолар янада бўртибқўри қўрили қолади ва у янги ечимлар талаб этади.

Биз бутун мўҳтор жумҳурият ҳамда Ўзбекистондаги қулар билан бу муаммоларни ҳал этиб бўлмаслигини яхши биламиз. Бу масала ҳозир ўрта Осиё доирасидан ҳам чиқиб, бутун мамлакат муаммосига айланди. Уни фақат умум-иттифоқ даражасида чет эл фан-техника кучларини ҳам жалб этган ҳолда амалга ошириш мумкин. Бундай кенг қўлаб эса Оролни сақлаб қолиш ва Оролбўйида экология аҳолини яхшилаш программасини рўйбога чиқариш, Орол денгиз хавзасида барча ишлаб чиқариш кучларини комплекс ривожлантириш бў-

йича мамлакат миёсига доимий ҳаракатдаги ҳукумат комиссияси тузилиши талаб этади.

Вужудга келган аҳвол Оролга мунтазам сув билан таъминланиши зарур бўлган бутун дунё аҳамиятига моллик табиат объектлари сифатида юридик статус берилиши. Орол регионда яшайдиган халқларнинг моддий ва маънавий бойлигини сақлаб қолиш учун Иттифоқ фонди ташкил этилишини тақозо этади.

Бизнинг фикримизча, экологик ҳалокат марказида турган Қорақалпоқiston мўҳтор жумҳурияти тегишли ҳуқуқий статус берилган ҳолда алоҳида иқтисодий зонага киритилиши лозим. Токи ушбу ҳуқуқий статус унга саноатнинг кучли ривожланишини, ичимлик ва сўғоритиш учун сувнинг етарли миқдорда етказиб берилишини, солиқ солишнинг қуйи даражаси белгиланишини, қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришнинг энг зарур структураси жорий этилишини таъминлайдиган бўлсин.

Умуман Орол атрофи бўйича давлат программасини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш зарурати ҳаётий муҳим масала бўлиб қолди. Шу муносабат билан бизнинг Нукус шаҳри ва шу ҳудуддаги бошқа шаҳарларда иш бошлаган «Орол инкирози» пайдо бўлиши сабаблари ва уни ҳал этиш йўллари» деб ном олган халқаро симпозиум ҳамда Орол денгиз муаммолари бўйича қабул қилинган қарорлар баъжарилишининг бориши ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилган ССЖИ Олий Кенгаши сессиясидан умидимиз катта.

Қорақалпоқistonнинг экологик муаммолари иқтисодий-иқтисодий муаммолар билан узвий боғланиб кетган. Мўҳтор жумҳурият коммунистлари КПСС XXVIII съезди ва Марказий Комитетнинг октябрь Пленуми қарорлари асосида партиявий таъсир ўтказишнинг янги усуллари, умумхалқ ёрдамига таяниб бу муаммоларни комплекс ҳал этишга азму қарор қилганлар. Биз келажакка умид билан боқаямиз.

Ўзбекистон Компартияси Устави лойиҳаси ҳақида

Максад аниқ бўлсин

Ўзбекистон Компартияси Устави лойиҳасини матбуотда босилиб чиққан кунёқ жуда ҳам сянжислаб ўқиб чиқдим. Аввало бундай тарихий ҳужжатнинг туғилиши билан жумҳурият коммунистларини табриклаш керак. Чунки 70 йилдан кўпроқ тарихга эга бўлган Компартия, миз қайта қуриш шарофати туғайли ўз Уставини қабул қилиш устида жиддий иш олиб бормоқда. Бу ҳаммамиз учун — фахрли ва қувончли воқеа. Шу билан бирга гоят масъулиятли иш ҳамдир.

Бизнинг хўжалигимиз вилоятдаги юқори ҳосилли жамолардан бири ҳисобланади. Жумладан, бу йил 1083 гектар ернинг ҳар гектаридан 29,6 центнердан пахта топшириб рекамизни биринчилар қаторида бажардик. Эришилган ютуқларга хўжалигимиз коммунистлари кўшмаётган ҳисса айниқса каттадир. Партия ташкилотининг сафида 100 нафар коммунист бор. Биз ҳозир Устав лойиҳасини атрофида муҳофаза қилишга тайёргарлик

қурмоқдамиз. Мен эса, ҳозир лойиҳани ўқиб пайтда пайдо бўлган дастлабки мулоҳазаларимни рўзнома муҳарририга ёзиб юборяман.

Энг аввало партия аъзоллигига қабул бўлишида. Лойиҳанинг «Ўзбекистон Коммунист партиясининг аъзолари» бўлимида «Партиядан ўчирилган ва ундан иштиёрий равишда чиққан шахслар» қайта қабул қилиниши мумкин» деган сатрлар бор. Бу менимча жиддий ўйлаб қўрайдиган масала. Балки партиядан ўчирилган шахсларни партияга қайтадан, умумий асосда қабул қилишда қандайдир маънавий бордир. Лекин ўз их-

тиёри билан чиқиб кетганларни қайтадан партия сафига қабул қилиш тўғрисида қарар қилиш мумкин. Шундай қилсак, ўз обрўимизга ўзимиз пур тур этказиб қўймаймизми? Шунинг учун мен Устав лойиҳасидаги ўша сатрлардан «иштиёрий равишда чиққан шахслар» деган сўзларни олиб ташлашни таклиф қиламан.

Шунингдек лойиҳанинг «Бошлангич партия ташкилотлари» сарлавҳаси остидаги қондалар хусусида ҳам мулоҳазаларим бор. «Бошлангич партия ташкилоти ўз таркибиде партия гуруҳларини ва ҳеч партия ташкилотларини тузиши мумкин» деб айтилган. Шахсан мен бош-

лангич партия ташкилотларида партия гуруҳлари тузилиши тарафдори эмасман.

Бунинг ўрнига цех ташкилотларини мустақамлаш керак. Бунинг мен ўз жамоамиз ҳаётидаги кузатишларимдан келиб чиқиб айтаяман. Масалан, бизда ҳам иккита партия гуруҳи бор. Биринчиси марказий ремонт устаноси цех партия ташкилоти таркибиде тузилган бўлиб, унга механизатор Қарим Холиқов етакчилиги қилади. Иккинчиси эса жамоа хўжалиги идорасида тузилган гуруҳдир. Унга бош бухгалтеримиз Эшқул Худойбоқов раҳбарлик қилмоқда. Лекин мен бу гуруҳларнинг бирор масаласида фаоллик кўрсатаёт-

ганини ёки принципал масалаларни ўртага қўяётганини шу пайтгача сезмадим.

Балки менинг бу гапларини айтишим ўринсиздир. Лекин Устав лойиҳасини муҳокама қилиш менимча ҳар қандай фикрларни эркин айтиш бўлмоғи керак. Хўжақўрсинга ишлаш, тадбир ўтказиш давлари эса сира ҳам қайтмас бўлиб орқада қолиб кетди. Шунинг учун ҳар бир ишимиз одамларга наф келтирадиган бўлмоғи лозим. Шуларни ҳисобга олиб мен юқорида тилга олган сатрлардан «партия гуруҳлари ва» сўзларини тушириб қолдиришни таклиф қиламан. Токи бошлангич ташкилотнинг асосий ва ишонган таянчи — цех ташкилотлари бўлиб қолсин.

Сайд ЭСЕРГАПОВ, Гулистон районидagi Фрунзе номи жамоа хўжалиги партия ташкилотининг котиби.

Жиззах вилояти, Пахтакор районидаги Ульянов номи совхоз сўт-товар фермасининг илгор сўғир соғари Муҳаббат Ҳақиевнинг ўз боқимидеги 25 бош сўғирнинг ҳар бирини 2 минг 400 килограммдан маҳсулот олишга ҳаракат қилаётган. У ҳозир кунгига ҳар бир сўғирдан 9-10 килограммдан сўт соғайтир.

У. Қўшвоқов туширган сурат.

РЕЖА ОРТИГИ БИЛАН

Ғузор районидаги Карл Маркс номи колхоз чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик плавани мулдатдан илгари ошириб бажардилар. Қабул пунктларига кўзда тутилган 82 тонна ўрнига, 82,5 тонна гўшт топширилди.

Хўжалиқнинг И. Қўрбонов мудирлик қилаётган бўрдоқчилик фермасида гўштга топширилган ҳар бир қоралар молнинг тирк вази 370 килограммга тушиб кетди. Айни кунларда фермада яна 50 новос бўрдоқча боқилмоқда. М. ҚАРОМОВ.

ПОЕЗДЛАР ВА САМОЛЁТЛАР

ЭКОЛОГИЯ ЖИҲАТИДАН

СОФ БЎЛАДИМИ?

Жумҳурият Давлат табиатни муҳофаза қилиш комитети билан ўрта Осиё транспорт прокуратураси экология жиҳатидан соф транспорт учун қуришда ўз куч-ғайратларини бirlаштирдилар. Улар аэродромлар ва темир йўл магистралларида, локомотив деполарида текширув ўтказдилар.

Текширув давомида Тошкент аэропортидаги ва унинг атрофидаги шовқин нормадагидан бир неча баравар кўп эканлиги аниқланди. Бухоро локомотив депоси оқова сувларини нефть маҳсулотлари билан бўлмамоқда, тепловозлар эса темир йўл ўтган жойларда ҳавони йўл қўйиш мумкин бўлган даражадан анча кўп канцероген чиқиндилар билан ифлослантиряпти. Қолаверса йўлларнинг ўзи ҳам ахлатхона айланиб кетган... Жумҳурият Давлат табиатни муҳофаза қилиш комитети билан ўрта Осиё транспорт прокуратураси раҳбарларининг қўшма коллегияси йиғилишида ана шу ва бошқа фактлар келтирилди.

Ҳозирга қадар транспорт муассасалари маъмурулари экология қондаларининг бузилишларига енгил-епли муносабатда бўлиб келдилар. Ваҳолонки, 1991 йилдан бошлаб атроф-муҳитни бўғалганлик учун қатъий иқтисодий жаза қоралари амал қилади. Ана шунда табиатга ва одамлар саломатлигига зарар етказяётганлар кўп миллион сўмлаб зиён қўради.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармасининг ва ўрта Осиё мажбуриятининг раҳбарларига қамчиликлари бартараф этиш юзасидан таъсирчан қоралар қўриш таклиф қилинди.

[ЎЗАГ].

КЎНГИЛ КЎНГИЛДАН СУВИЧАР

Билиб айтишган: ҳақиқатан кўнғил кўнғилдан сув ичди. Ўзбекистон — байналмилал юрт. Бу ўлкада юздан ортқ миллат вакиллари баҳамжиҳат яшаб, ишламоқдалар. Жумҳуриятининг Олий Кенгашининг унчино сессияси халқлар ўртасига нифоқ солишга уриниш каби иллат олдини олишга даъват этди. Шу муносабат билан муҳаббатли жойлардаги турли касбада одамлар билан мулоқотда бўлди. Қўнда билдирилган фикрларини эътиборингизга ҳавола этаётиримиз.

ТУП ҚЎЙИБ, ПАЛАК ЁЗДИМ

П. СОМКОВ. «Ўзбекнефть» ишлаб чиқариш бирлашмаси муҳандиси.

— Ўзбекистонга 1948 йил келганман. Ушанда йигирма ёшли йигитча эдим. Сизлар нефть техникуминини тугатганидан сўнг, мени йўллаш билан Фаргона водийсига юборишди. Келажакда ўзга жойда, бунинг устига жазиралар иссиқлик яшаб кета олармиканман, дея хавотирда бўлганман. Шунки, Фаргона нефтьчилари дўстона кутиб олишди. Йашашим учун барча шароитларни яратиб беришди. Ана шунда бағри кенг кишилар юртига келиб қолганимдан кўнглим тоғдек кўтарилган.

Бу ерда нефтьчилар жамоси турли миллат вакиллари билан иборат эди. Бора-бора ўзбек ва рус, қирғиз, қрим татар — барчамиз дўст бўлиб кетдик. Водийда бир неча нефть қудуқларини топиб, ишга туширдик. Ҳақиқий дўст яхши-ёмон кунларда, билинда, дегани рост экан. Мен дўстларим, қўн-қўшиллар, қолаверса меҳрибон, меҳмондўст ўзбек халқининг ёрдами туғайли ҳаёда ўз ўрнини топпим.

Водийда уялиб, болачақали бўлдим. Энг муҳими, қилган меҳнатим шу элда

қадр топди. Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ўзбекистон ССЖИда хизмат кўрсатган нефть ходими деган юксак унвонга сазовор бўлдим. Хуллас, шу юртда туп қўйиб, палак ёздим. Набираларим ўсяпти, улғаймоқда.

Ҳозирга қадар ҳеч ким менга ёки оиламиз аъзоларига сен руссан, кет деган эмас. Мен ишлаётган бирлашма коллективида ҳам бундай гаплар бўлгани йўқ.

Елгон, тўхтаб гаплар совиш пуфакчалари сингари кўпга борма ёрилиб кетади. Ҳақиқий аҳволдан хабардор дебнати кишилар эса ҳеч қачон бундай ишга қўл урмайди. Ахир вазият ҳаммамизга аён. Ўзбекистон Компартияси, жумҳурият ҳукумати миллий муносабатлардаги масалани оқилона ҳал қилиш тарафдори. Жумладан, Ўзбекистон Компартиясининг Устави лойиҳасида ҳам «Компартия жамиятини жипслаштиришга, халқлар ўртасидаги муносабатларда байналмилаллик қондаларини қарор топиришга ҳаракат қилиш... Миллатчилик ва шовинизмни, миллатлараро можароларнинг авж олдирилишини, муаммоларини ўзбошимча қайд этишни қатъий рад этади» дея аниқ фикрлар айтилган. Шундай экан, беҳуда миш-мишларга, ёлғон-аяшларга орамдада ўрин бўлмаслиги керак.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

А. АРТЕМЕНКО. Тошкент трактор ишлаб чиқариш бирлашмаси механика-йигув цехи бригадери.

— Жумҳуриятимиздаги осуда ҳаёт қилларгадир ёмғирлиги мени ташвишга солипти. Ўзларини рус миллатининг ватанпарвари деб биллаётган бундай кишилар халқларимиз ўртасига нифоқ солишга, ёлғон бўлгонлар билан жумҳуриятдаги аҳолини кескинлаштиришга ҳаракат қилишляпти.

Тўғри, мамлакатимизда миллатлараро муносабатлар масаласи жиддий бўлиб турибди. Масалан, Украинадаги, Молдовадаги аҳвол ана шундан далолат бераляпти. Ўзбекистонда бу борада мўътадил вазият ҳукмрон. Бироқ айрим уюшмаларнинг, баъзида эса марказий матбуот органларининг Ўзбекистонда рус тилида сўзлашувчи аҳолига нисбатан салбий муносабат кўчамоқда, деган нотўғри фикрларига қўшилиб бўлмайди.

Хўш, мен буни нимага асослаб айтаяман? Масалан, бизнинг заводимизни олайлик. Бу ерда ишловчиларнинг қўнчилигини рус тилида сўзлашувчи аҳоли вакиллари ташкил қилади. Шу пайтгача қорхонамизда бирон бир кишининг сен ўзга миллат вақилсан, деб ёлғонларни айтмаганман. Бу оддий ҳақиқатни тракторсозлар турар жой шаҳарасидан ўз ССЖ халқ депутатлиги қилиб сайлаган В. М. Карабелликовнинг жумҳурият Олий Кенгаши сессиясида ана бир бор таъкидлагани мени қувонтирди.

ҲАМЖИҲАТ БЎЛСАК

В. ҚОСИМОВ. «Подёнкин» ишлаб чиқариш бирлашмаси тоқари, Ўзбекистон ССЖ халқ депутати.

— Сессиядан қайтган, қорхонамиз ишчиларига Олий Кенгаш мажлисида кўтарилган муаммолар ҳақида гапириб бердим. Ҳамкасбларимнинг сессияда жумҳурият Президенти ва депутатлар томонидан Ўзбекистондаги миллатлараро муносабатларнинг ҳозирги ҳақиқий аҳоли ҳақида билдирган фикрларини маъқуллаш мени қувонтирди.

Бирлашмамиз ақли — кўп миллатли. Улар ҳаммиза ҳамжиҳат ишлаш тарафдори. Бизда ҳар бир ташаббус, ҳар бир иш биргаликда амалга оширилади. Ҳеч ким умумий ишимиздан четда қолмайди. Шу сабаб шартнома мажбуриятларини ҳам муттаъил бакариб келаямиз.

Тўғриси, менинг депутат бўлишимда рус ва украин, қрим татар ва тожик, бошқа бир қанча дўстларимнинг ҳиссаси катта бўлган. Тажрибали ишчи бўлиб

Аслидин БОЛИЕВ
ёниб олди.

Олим билан ilk учрашувимиз жуда қисқа бўлди. Эрта баҳор кезлари, Илмий лабораториядаги суҳбатимиз тадқиқотчи яратган навлар, ютуқ ва кутилган нава «Юлдуз»нинг яратилиши тарихи ҳамда истиқболи ҳақида эди.

— Ҳозир давлатга эндигина уруғ қадалаяпти. Яхшиси, шу навиинг афзаллиги ҳақида кўзда тутиш керак. Халқимизда «қўнғини кўзда санайман» деган мақол бор. Биз ҳам кўзда ҳисил етиштирилгач, бафуржа суҳбатлашамиз, — деди у.

Кўзда эса тадқиқотчи билан ёнма-ён ўтириб суҳбатлаш фурсатини анча куттишга тўғри келди. Ҳар гал Остон Жалиловни йўқлаганимда гоҳ Қашқадарё, гоҳ Сурхондарё ёки Самарқанд вилояти пахтачилик хўжалиқларида кетган, деб маълум қилишарди. Ва ниҳоят, у киши билан ўша илмий лабораторияда суҳбатлашдик. Лабораториядаги намуна-экспонатлар... Таниқли тадқиқотчи олимлар турли даврларда яратган ҳар хил гўза навлари, бир томонда унинг ўзи яратган — бир неча гўза авлодларининг намуналари. Назаримда, бир қарашда ҳамма навлар бир хил — оппоқ очилган, лўпли чаноқлар. Лекин разм солсангиз, ҳар бир гўза нави түпи бир-бирига ўхшамайди. Намуналарни кўздан кечириб эканман, шунга амин бўлишмиди, гўзанинг навлари авлоддан-авлодга тақомиллашган, борган. У яратган навларни «Оқ олтин» навида, то «Самарқанд-3» авлоддан-авлодга серхосил навага айлана борган.

— Асосий мақсад ҳам шу гўза авлодларининг яхши сифатларини келгуси авлодга кўчиришдир. Мана бу асос, — деди у кўйгоҳ очилган, энг серхосил, кам баргли гўза намунасига ишора қилиб, — бир неча гўза авлоднинг энг яхши сифатларини эртапишар, серхосил, камбаргли, машинабоп, тола сифатининг юқорилик сифатларини сақлаб қолган авлодидир. Аслида деҳқончилик, пахтачилик машаққатли касб, унинг сермахсул навини яратиш эса ундан ҳам сермахсул...

— Остон Жалилов, нега шундай сермахсул касб — олимнинг танлагансиз? — сўрадим ундан.

— Кўнунгиз изгиринли кунларда эгач ораб пахта терганда, ҳамқишлоқлари ва теңдошлари билан ярим тунгача чироқ ёрунда кўрак чувида Остони билан савол қийнаб эди. Қачон пахта эрта кўздаёқ териб олинди-ю, эл тин олади, ёшлар эса ўқиниш давом эттиришди. Шундай узун кечаларда тажрибали деҳқон Ботирбува, Войхўроз ана унинг гапларига жимгина қўлоқ тутар, сўнг ҳорингига қўлиб қўйишарди:

маққанд-3» навларининг бир неча авлодлари устида ўтказилган тажрибавар самара кўрсатди.

Маълумки, гўза навларининг ичида серхосил, эртапишар, вилтага чидамли, машинабоп турини яратиш ўта машаққатлидир. Чунки бир нава серхосил, лекин кеч етилади, яна бири эса эртапишар, машинабоп, лекин тола сифати кўнглидагидек эмас, айримлари вилт касаллигига дош беролмайди.

ларга сабаб бўлиши табиийдир. Зеро, ҳақиқат қурашларда қарор топганидек, илмдаги янгилик ҳам ана шундай ижодий тортишувлар, турли илмий ёндашувлар оқибатида дунёга келади.

Иқтидорли олим раҳбарлигида илм жамғириш кутган онлар етиб келди. Сабр-тоқат билан ўтказилган тажрибавар, бедор ўтган тунлар, кечилган заҳматлар барҳам топди. 1981 йилда серхосил ва эртапишар ана шу нава

ги биринчи теримдаёқ, сентябрь ойида давлат режасини ўтказиб, етиштирилган ҳосилнинг барчасини биринчи сортларга топширди.

«Юлдуз» ўзининг серхосил, эртапишар, машинабоплиги билан бошқа навлардан қатор афзалликларига эга. Аввало ҳам ашёдан тола олин 5,8 — 8,8 фоизга ошади. 110 — 114 кунда пишиб етилади. Бошқа гўза навларига нисбатан барглари 15 тагача кам (30 фоизга), 15

давлат режасини бажардик, — дейди Қўйибшев номли давлат хўжалиги директори Исмаилов Бўриев, — давлатга 4200 тонна пахта топширдик, шунинг 3800 тоннаси биринчи навага сотилди. «Юлдуз» нави деҳқонбоп навидир. Чунки ҳосилдорлиги режадан 8 — 10 центнерга кўп бўлди. Ил — ўн икки ой тер тукиб очор аҳолида яшайдиган меҳнаткаш деҳқоннинг турмуш шaroитини фақат серхосил, эртапишар навадан келадиган даромад тўғрисида ўзгартира оламиз. Биринчи теримдаёқ гектардан 30 центнерга етказиб қўйиб олиш — бу жуда катта ютуқдир. Машина теримда ҳам, қўл теримда ҳам чаноқда чигит қўймайди. Ҳосил эса нобуд бўлмайди. Бу дедим, кўзгич-кички тадбирларга ҳам барвақт киришларди. «Юлдуз» навининг шарофати ва имкониятларидан нафада тўлароқ фойдаланишдан (жумхурият миқёсида кент районлаштиришни назарда тутган) деҳқонларимиз фақат манфаатдор бўладилар.

Дарҳақиқат, бу гапларда жон бор. Бугунги итисодий танглик, миллионлаб қашлоқ ишовчи онлар мавжудлиги каби муаммоларни балки мана шундай серхосил эртапишар навадан олинган даромадлар асосига қўйиб олиш.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, кишлоқ хўжалиги фанлари доктори, жумхуриятда хизмат кўрсатган фан арбоби Остон Жалилов янги-янги навлар яратиш устида тинимсиз изланмоқда.

— Остон Жалилов, «Юлдуз» навининг истиқболи қандай? Пахтачиликда ўз мавқеини узоқ йиллар сақлаб қолганими? — сўраймиз олимдан.

— «Юлдуз»нинг истиқболлиги етиштирилган ҳосил белгилар берипти. Лекин бу умрбодий нава. Ўзи тақомиллаштириш шарт эмас деган фикрдан узоқман. Зеро, фанда ҳатто оламшумул янгиликлар ҳам давр ўтиши билан ўзгаради. Айтмоқчиманки, «Юлдуз» ҳам бундан истисно эмас. Келажакда давр яна янги навларга бўлган талабни келтириб чиқаради. Зотан, биз олим ва тадқиқотчилар ўз шогирдларимизнинг ютуқларидан берган билим ва тажрибаларимизнинг самарасини ана шунда кўраемиз.

Саида Юлдошева, «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СУРАТДА: Остон Жалилов ўзи яратган «Юлдуз» нави ҳосилни кўздан кечирмоқда. Муаллиф олган сурат.

ҚИЗИЛ МАЙДОНДАГИ ВОҚЕА ХУСУСИДА

11 ноябрь куни «Радио франс» интернациональ эшиттиришида Москвада байрам намойиши вақтида Қизил майдонда бўй берган можарога шарҳ берилди.

Шмонов — «Россия эркин демократик партияси раъиси бўлимининг аъзоси ва Ленинград халқ фронтининг аъзоси» экан деб хабар қилди Франсия радиоси. Ана шу можаро «фронт мувофиқлаштирувчи» кенгаши билан партия бошқаруви мажлисининг мавзуси бўлди. Мажлис катнашчилари бу воқеанинг ички қароиб жиҳатига аҳамият бердилар. Шмоновни яхши билган кишиларнинг гувоҳлик беришларига қараганда, у ўзининг юмшоқ фетра-автори билан ағралиб турарди, шунингдек расмий хабарларга қараганда, бу ҳолида тасвирга туширилган экан. Умуман, буларнинг ҳаммаси аввалдан ўйлаб, пухта ўйналган томошага ўхшайди. Бизни мажлис катнашчиларининг фикрига қўра, ҳуқуқий идоралар ана шу воқеанинг қандай бўлишини олдиндан режалаштирган бўлишлари эҳтимолдан ҳоли эмас.

Москва шаҳар ижроия комитети ички ишлар бoш бошқармаси соқчиллик хизмати биринчи полки бўлимининг бошлиғи милиция катта сержанти А. Мильников ана шу бутун воқеани ўз кўзи билан кўрган «ишончли киши» ҳисобланади. Чунки у ҳуқуқбузарни шахсан ўзи ушлаган эди. Мильников шундай дейди:

— 7 ноябрь куни Қизил майдонда, Ленин мавзолейидан 150-200 метр нарида ўз хизматини ўтардим. Соат 11 дан 10 минут — 15 минут ўтганида, майдонга пойтахтдаги Бауман ноҳияси меҳнаткашларининг колоннаси қўриб келганида, намойишчилар орасидаги бир фу-

қаро менинг эътиборимни ўзига тортди, у ўзини негадир галаги тутар, атрофга аланглар, кийими остига яшириб қўйилган бир нарсани қўли билан маҳкам босиб олган эди. Шунда ўша нотаниш киши тўсатдан қўндоқсиз ош милтигини пижидан чиқарди.

Мен шу заҳотиёни унга ташландим. Бир сарқаб қўлни қайирдим, милтиқнинг оғзини қорига кўтариб олишга улуғдум. Ўш овози янгради. Шундан кейин мен қўрқинган яна бир марта одамларга тегмаслигига муваффақ бўлдим. Хайратки, иккинчи ўш ҳеч кимга тегмади. Мен ҳуқуқбузарнинг қўлидан қўрқиниб тортиб олдим ва шу дамида давлат хавфсизлиги ходимлари ва Москва Олий милиция мактабининг талабалари ердамга етиб келишди.

А. Мильников ҳикоя қилган бу воқеа ҳаммага яхши маълум, улар ҳақида мағбурат, Марказий телевидение ва Бутуниттифок радиоси орқали хабар қилинган эди. Агар ҳуқуқбузар А. Шмоновнинг партиявий маслакдошлари ҳамма нарсани унинг ўзига тўнашга уринмаганларидан, бу мавзуга эҳтимол қайтмаслик мумкин бўлар эди.

— Можаро суваратта олинганлигини баҳона қилиб, бу янжал олдиндан режалаштирилган эди, деган мазмундаги «шаъма» ҳам қўйили туюлади. Ҳамма вақт бўлганини, Қизил майдондаги тантаналар чоғида ССЖИ Марказий телевидениесининг камералари ишлаб турган ва байрам намойиши пайтида бўй берган барча воқеалар телеоператорларнинг диққат марказида турган бўлиши мутлақо мумкин.

В. ЯНЧЕНКОВ, (ССЖИ) ички ишлар вазирлигининг шайбуот маркази — ТАСС).

Полковник В. Янченков ҳам ҳаммасини билмайдик: Қизил майдондаги можарони Марказий телевидение операторлари эмас, балки ТАСС аудиовизуаль таҳририятининг суваратта олиш гуруҳи тасвирга туширган экан, Ахборот агентлигининг ақинда ташкил этилган бу бўлини маси мамлакат ҳаётидаги катта воқеаларни суваратта олиш ва уларни тарқатиш билан шуғулланади. Байрам намойишида журналистларнинг икки гуруҳи ишлаган, ҳатто улардан бири 7 ноябрь куни «Время» кўрсатувида, жаҳонда энг катта барча телекомпанияларининг янгиликларидан кўрсатилган наваҳанинг муаллифи бўлган.

— Можаро пайтида, — деб ҳикоя қилди ТАСС махсус мухбири Сергей Вознов, — биз оператор Анастасий Ершов билан ўш қонли кишидан беш метр нарида турардик. Тўғриси, бу шунчаки тасодифдир, чунки эиқарли бирор воқеани суваратта олиш мақсадида биз-

нинг гуруҳ майдоннинг амалда ҳамма бурчларидан дўсан эди. Шундай қилиб десангиз, мен аввалоги ўш овозини эшитдим, табиийки, ўша томонга ўтирдим. Оператор, шу заҳотиёқ камера-ни ишга солди. Шундан кейин иккинчи ўш овози эшитилди ва мен бир неча оддий кийимдаги кишилар милтиқли кишини ушлаб турганликларини ўз кўзим билан кўрдим. Милтиқли киши жон ҳолатда уларнинг қўлидан чиқишга уринарди. Орадан бир неча дақиқа ўтгач, ушланган кишини милиция ходимлари бoш универсал дўқони томон олиб кетишди. Биздан ташқари Бауман ноҳиясидан намойишда қатнашаётганлардан юзлаб киши бу воқеанинг гувоҳи бўлди. Бўй берган ҳодисани қандайдир олдиндан режалаштирилган воқеа сифатида тасаввур қилишга ҳар қандай интилишни беаънилик деб ҳисоблайман.

Б. ШЕСТАКОВ, ТАСС мухбири.

— ШУ СОНГА ХАБАР

Ўлат эпидемияси ўчоғининг кенгайишига йўл қўйилмади

Ўзбекистон шифокорлари учун байрам қуналари ташвишли бўлди. 6 ноябрь куни Бухоро вилоят касалхонаси янги воқеанинг идорасининг прохондчаси мувожаат қилди. Қўрилган чораларга қарамай, бемор тунда оламдан қўз юмди. Шифокорлар унинг ўлат касаллигига чалиниш оқибатида ҳалок бўлганлигини аниқладилар. Лаборатория текширувлари ўлатнинг қайталанган зотил-жам тўғрисида мураккаб шаклда бошланғич-септик шаклидаги инфекция тасдиқлади.

Жабрануви Учуқудуқ ноҳиясидаги «Авангард» давлат хўжалигининг марказий кўрғонидан 38 километр нарида қудуқлар қазилганини аниқлади. Бу ерда кемирувчилар эпидемияга ўлат билан оғирланганлиги қўйилган эди. Кемирувчиларга қўнган бургача прохондча яшаган вагончада боқилган мушукка ўтган. Ана шу бурганнинг қақни-фанага олиб келган.

Жумхурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги, вилоят соғлиқни сақлаш идоралари, Ўзбекистон ўлатга қарши кураш станцияси ўрта Осиё ўлатга қарши кураш илм-гоҳининг мухассаслари ишториконда ўта хавфли бу касаллик тарқалишининг олдини олиш юзасидан шовишлич чоралар кўрдилар.

Бемор ақинида бўлган 31 киши бошқарилган ақриатиб қўйилди. Касаллиқнинг олдини олиш мақсадида ўтказилган муолажа ўз натижаларини бери — уларнинг ҳаммаси соғ-саломат, 19 нафарни эса кузатиш мудафти тугатганидан сўнг касалхонадан чиқариб юборилди. Хайвонларда юқумли касалликлар кенг

тарқалган жойларда яшовчи кишилар тиббий назорат қилинмоқда. Мингта яқин одам ўлатга чалинишининг олдини олиш мақсадида шу касалга қарши эмалди, Дезинфекция ўтказилди, касаллик тарқатуви кемирувчилар йўқотилмоқда.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига, ички ишлар идораларига, ветеринария хизматларига ўлатга қарши чора-тадбирларни фаоллаштириш юзасидан тегишли тавсиялар берилди.

— Бу йил, — дейди жумхурият бoш санитария шифокори, соғлиқни сақлаш вазирлигининг ўринбосари Т. Исқандаров, — айниқса Қизилкандаров — Бухоро вилоятининг бир қанча ноҳияларидан, Қорақалпоғистоннинг чўл зоналаридан кемирувчиларнинг эпидемияга ўлат касаллигига чалиниш кескин кўпайди. Фақат октябрь-ноябрь ойларининг ўзида кемирувчилар ва бурғалардан ўлат қўзғатувчиларнинг эллидан зиёд турли акриятиб олинди. Ўш ҳайвонларидан туя ўлатга осон чалинади. Шу тўғрисида хавфли ҳудудларда тулки, қўён, шоқол, бўри ва кемирувчиларнинг овлашининг барча турлари мана этилиши ҳамда ҳамма тузлар руҳхатга олиниши, уларни ҳар кунда ветеринария хизмати ходимлари қўриқдан ўтказиб туришлари лозим. Одамлар тава ҳарорати кўтарилса, лимфа безлари катталашса зудлик билан шифокорга мувожаат қилишлари зарур.

Ўлат эпидемияси ўчоғининг кенгайишига йўл қўйилмади, лекин шифокорлар ҳушёр туришибди — ўлат билан ҳа-зиллашиб бўлмади. (ЎЗАТА).

Тошкент давлат дорилфунуни 70 йиллиги олдида

Фойдаланиш ҳамкорлик

Яқинда Тошкент давлат дорилфунунида кимёвий реактивлар бўйича Урта Осиё жумхуриятлари ва Қозоғистон жумхуриятининг III минтақавий анжумани бўлиб ўтди. Англияда Москва, Ленинград, ва бошқа йирик шаҳар марказлари ва хориждан 200 дан ортиқ олим ва етакчи мутахассислар иштирок эттиди. Жамоатчи мухбиримиз, филология фанлари номзоиди Юсуф ҲАМДАМОВ анжуман қатнашчиларидан бир гуруҳи билан суҳбатлашди.

Тўрабек Сирлибоев, анжуман ташкилий ҳайъати раисининг ўринбосари, кимё фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат дорилфунуни кимё факультети декани.

— Анжуманда жумхуриятимиз олим ва мутахассислари олдида турган энг муҳим вазифа — кимёвий реактивлар саноатини ривожлантириш, илмий-техникани, олийгоҳ, билимгоҳ ва ўрта мактаблар учун муҳим модда ҳисобланган янги кимё-

вий реактивлар яратиш масалалари атрофлича кўриб чиқилди. Келгусида кимё соҳасининг раванқи йўлида Иттифок, Урта Осиё ва Қозоғистон жумхурияти, хориқлик етакчи мутахассис ва олимлар билан мустақкам алоқани янада ривожлантириш алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Борис Пиперов, Софиядаги лойиҳа-конструкторлаштириш илмий-техник инсттутининг кимё мутахассислиги «Органик бўлмаган кимёвий реактивлар» секциясининг бошлиғи, кимё фанлари номзоиди.

— Тошкент давлат дорилфунунида кимё фани ва бу соҳани ривожлантириш муаммоларини ечишга ўзининг катта ҳиссасини қўйиш мумкин бўлган мутахассислар тайёрланганини таъкидлаб ўтишни истардим. Кимёгарларнинг ушбу анжуманида биз болгариялик олим ва мутахассислар ҳар икки томон учун фойдаланган ҳамкорлик шарт-

номалари имоаланганлигидан мамнунимиз. Бўри Кимсанов, Душанбе дорилфунунининг профессори.

— Дорилфунунида кимё факультетининг барча олимлари кимёвий реактив моддалар устида иш олиб бормоқда. Ҳозирга қадар 60 га яқин турдаги кимёвий реактив турларини яратдик ва амалиётга жорий этдик. Кимёвий элементларнинг халқ хўжалиғи, тиббот учун чексиз аҳамиятини эътироф этиш ва амалиётда кўпроқ қўлланиш керак. Айниқса, Урта Осиёда касалликларнинг тури камайиш ўрнига турли экологик вазиятдан келиб чиқувчи касалликларнинг даволашда шу соҳанинг ютуқларидан кўпроқ фойдаланмоқ зарур. Шуниси ачинарлик кимёвий реакторлардан қишлоқ хўжалиғи, тиббот, соҳасида талаб даражасида фойдалана олмаётимиз. Айтилик, минтақамизда энг зарур кимёвий модда ҳисобланган лимон кислотасини қўлаб ишлаб чиқариш имкониятига эгамиз. Афсуски, ҳатто лимон кислотасини ҳам бошқа жумхуриятлар, хориждан олишга мажбуримиз. Чунки кимё соҳасининг ютуқлари амалиётга изчил жорий этилмаганди. Айниқса, янги яратилган моддалар амалиётга жорий этилгунча қўлаб фурсат бой берилмапти.

СУВ-ХАЁТ МАНБАИ

Турақўрғон районидagi Ўзбекистон ССЖ 50 йиллиги номли колхоз механизатори Асқархон Аъзамов хўжалигининг донг таратганларидан биридир. У ёш бўлишига қарамай, кўпчиликка ибрат бўлаётир.

Суратда: Асқархон Аъзамов.

В. МОЛГАЧЕВ туширган сурат.

БАРАКАЛИ УЛУШ

Олтинқўл районидagi Калинин номи жамоа хўжалиги чорвадорлари давлатта режадан анча кўп — 136,4 тонна гўшт, 717 тонна серхаймоқ сут, 153 минг дона туҳум сотишди. Бу муваффақиятларга бурдоқибонлардан О. Маматқўлов, А. Ҳамроқўлов, илгор сут соғувчилар М. Ҳайдарова, М. Аҳмедова, С. Хидировлар баракали улш қўшдилар.

Хўжаликда чорвачиликдан мўл-қўл маҳсулот етиштириш учун ички имкониятлардан фойдаланилмоқда. Шахсий деҳқон хўжалиқларига қўй, парранда ажратилди. Шу йилда, 21 тонадан зиёд озуқа 80 нафар шахсий деҳқон хўжалиқларига тарқатилди.

М. АВДУЛЛАЕВ.

ВЕЛЛАШУВ АСОСИДА

Риштон районидagi 2-паррандачилик фабрикаси жамоаси ўзaro веллашув асосида ишлаб, давлат қабул пунктига 824 тонна парҳез гўшти топширди. Йиллик режани мудафтидан илгари адо этди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 538 тонна кўп демекдир.

Паррандабонларлар ўз имкониятларини чамалаб қўриб, йил охиригача яна 300 тонна парранда гўшти топширишга сўз бердилар.

В. ТИРИН, қурувчи-муҳандис.

Н. РАУФЖОНОВ.

Хўжаликни янгича юритиш сабоқлари

ШАРТНОМА Фойда келтирди

Сирдарё вилоятидаги 7-куршлик трестининг механизациялашган кўча колоннасини бинокорлари ҳам шу йилнинг сентябрь ойидан бошлаб хўжалик ҳисобининг иккинчи модулида иш юритишларди. Қурувчилар ижара пулратида ишлашнинг лозим деб топилмади. Колонна ўз моддий-техника базасида эга эмаслиги бинокорларни вақтинчалик ана шундай қарорга келишга мажбур этди. Ҳозир улар ердамчи пудратчи ташкилотлар билан шартнома асосида иш олиб боришларди. Масалан, кейинги пайтда қурувчилар «Узтрансспецстрой» бирлашмасининг 128-механизациялашган кўча колоннасини ҳамда ишлаб чиқаришни технологик бутлаш бошқармаси коллективлари билан ҳамкорликни йўлга қўйишди. Шартномада қурилиш материалларини ўз вақтида етказиб бериш, ер усти инженерлик коммуникацияларини ҳамда объектлар ён-атрофларини ободонлаштириш сингари мажбуриятлар белгиланди.

Томонлар иш сифатига эътибор бермаса, хўжасизлик қилса, зиммалар шартнома мажбуриятларини бажар-

маса, йирик миқдорда жарима тўлайдиган бўлишди. Буюртмачилар зарур ускуналар билан белгиланган муддатда етказмаса, улардан ҳам жарима ундиришга келишиб олинди. Колонна ақинини бунёдкорлик ишидан хабар топган «Узгазсантехмонтаж», «Узэлектромонтаж», «Узпроветилляция» ва жумхурият Маданият вазирлигига қарашли қурилиш-монтаж трест коллективлари ҳамкорлик қилиш таклифи билан чиқишди. Улар билан тузилган шартномада эса вилоятдаги қурилиш объектларида сурубатнинг жадаллашуви-га ердан бермоқда. Ҳар бир объектда қурувчиларнинг ҳам, ердамчи пудратчи ҳам, буюртмачиларнинг ҳам ишга масъуллиги кўзайди. Хул-

лас, 2-механизациялашган кўча колоннанинг хўжалик ҳисоби шaroитида ишлаш тажрибаси кўпчиликка маъқул келди.

Колонна раҳбарлари сарф-харажатларни тежаш мақсадида бир қанча ўзгаришларни амалга оширишди. Масалан, четдан автотранспорт жалб этиш анча қамайтирилди, инженер кадрларнинг бир қисми қисқартирилди. Қурилиш материаллари сақлаш ва уларни ташиндиш йўқотишларни бартараф этишга ҳам алоҳида эътибор берилди. Тўғриси, янгича ишлаб қурувчиларни ҳар бирийини кадрлашга меҳнат ортидан келган фойдани ишнинг қисмини билиб сарфлашга чорлапти. Бунда олдий ишидан тортиб ҳисобчигача,

ҳар бир киши ўзини жавобгар деб ҳис қилаётганлиги ютуқларининг омили бўлмоқда. Жумладан, ҳисобчилар объектларга сарфланган қурилиш материаллари ва меҳнатчиларга тўланаётган иш ҳақини ҳисоблаб чиқиб, барча ишчиларни колоннанинг молиявий аҳолидан хабардор қилиб туришди. Бу эса ўз навобатда қурувчиларнинг янада тежамкор бўлишга ундамоқда.

Колонна ақли бу йил 5,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга аҳд қилган. Ўтган даврда улар Гулистон шаҳридаги қорхоналарда иккинчи диспетчерлик пункти, 800 квадрат метр ўй-жойни фойдаланишга топширдилар. Йил охиригача вилоят марказида

ЭСКИ КАСАЛ

Янгиқўрғон районидаги Ёридан қишлоғида жойлашган хўжалик моллари мағазинида қўнчага турмуш учун зарур товарлар пештахта юзини кўрмасдан қўйиб бўлаётгани ҳақида «миш-мишлар» кўпайди. Шамол бўлмаса, теракнинг уч қимирламайди. Ишчи назоратчилар текшириш ўтказганида ана шу миш-мишлар тўғрисида бўлиб чиқди.

...Сирдан қараганда ҳам-ма иш жойида, ҳатто мағазини довласида ёғоч тилиш чехи ишлаб турди. Қўнчага залида қатор товарлар хариддорлар ҳўқмига ҳавола қилинган. Ишчи назоратчилар харидор ўрнида чинни идиш-товоқлар бор-йўқлигини суриштириб кўришди.

— Йўқ! — сотувчи шундай жавоб қайтарди-ю ўз иши билан банд кишидан тескари бурлиди.

— Жуда зарур эди, тўй қилмоқчи эдим, — ниҳоят синалган усулни ишлатишга ўтишди назоратчилар.

Шу пайт кўнчага залида ҳозир бўлган мағазини муди-

ри Зоҳиджон Набиев гапла аралашди:

— Э, ака, сал қуракда турадиган нарсани айтинг, сиз сураган чинни ҳозир олти-қа ҳам йўқ.

Ниҳоят текширувчилар гувоҳномаларини кўрсатиб ич-карини кўришга рухсат су-

эраси кўчиб кетган уйдек бў-шаб ётган, одамлар зарурат-дан кўчама-кўча зарур мол-ни қидираётган бир маҳалда нега шунча миқдорда чинни идишлар кўнчага залига қўйилмаган? Раёни савдо тар-моқлари бу эски касаллик-дан қачоқ қўтилар экан?

та шов-шувга сабаб бўлган эди. Шу текшириш якунига кўра айбдорлар тегишли жа-зога тортилди. Бозор раҳ-барияти янгиланди. Лекин ишчи назоратчилари бу би-лан икфолларидан қолмадилар. Чайқовчилар иш қўраётган расталарда ҳам рейд ўтказ-

пирни айтишсизми? — де-дида кейин оғзинга келган ба-ҳони айтди.

— Буларни қардан топ-дингиз?

— Мени чайқовчи билан адаштирилмас чоғи! — қўрқ-қан олдин мушт кўтарар қа-билида овозини баландлатди сотувчи. — Мен қонунни иш-лапман. Кооперативчиман!

— Ундай бўлса майли. Фақат ҳужжатларингиз би-лан таништирсангиз.

Сотувчи у чўнтагини, бу чўнтагини кавлади, сўнг «хўжанимни йўқотиб қўйиб-ман» га ўтди. Кейин маълум бўлдики, Д. Эргашев асли-да ўзи айтганидек ҳеч қана-қа «Молия» кооперативда ишламас, шу кооперативда ишлаб чиқарилган аёллар ки-йимини Наманганга келтириб ўзи қўйган нархда сотиш билан шуғулланар экан. Бу гал эса 13 та жемперни сот-моқчи бўлиб турганида қўн-чага тушди. Ишчи назоратчи-ларини алдамочки бўлган Д. Эргашевга йирик миқдорда пул жаримаси солинди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
Наманган вилояти қасаба уюшмалари кенгаши хо-дими.

Ишчи назорати—ҳаракатда

СОЯЛАР

СОХТА
КООПЕРАТИВЧИ

радирил. Қўтилмаган ҳолдан мудири нима қилишини бил-май қолди ва зўрга «марҳа-мат» деди.

Қўтиланидек «ичкарида» гап кўп экан, Омборда 120 дона чинни коса, 120 дона пиёла, 24 дона чой-нак, 35 муфт чет эл сер-визи, ҳар хил қўшқоқлар, уш-ман, салкам 3,5 миңг сўм-лик чинни идишлар киши қўзидан пана қилиб қўйил-ган эди.

Ажабо, шу қўнларда кўп-чилик савдо шохобчалари

дидлар. Текшириш чоғида кооперативчи ниҳоби остида мўмай пул ишломочки бўл-ганларини қилишчи фоз этилди. Шулардан бири бо-зорнинг доимий мижозига ай-ланиб қолган Қўнча шаҳри-даги Чархий кўчаси, 23-уй-нинг 32-квартирасида исти-қомат қилаётган Дилмурод Эргашев бўлиб чиқди.

Овозини баралла қўйгани-ча олиб келган молини мақ-таётган «кооперативчи» иш-чи назоратчиларнинг саво-лига жавоб бераркан, «жем-

перни айтишсизми? — де-дида кейин оғзинга келган ба-ҳони айтди.

— Буларни қардан топ-дингиз?

— Мени чайқовчи билан адаштирилмас чоғи! — қўрқ-қан олдин мушт кўтарар қа-билида овозини баландлатди сотувчи. — Мен қонунни иш-лапман. Кооперативчиман!

— Ундай бўлса майли. Фақат ҳужжатларингиз би-лан таништирсангиз.

Сотувчи у чўнтагини, бу чўнтагини кавлади, сўнг «хўжанимни йўқотиб қўйиб-ман» га ўтди. Кейин маълум бўлдики, Д. Эргашев асли-да ўзи айтганидек ҳеч қана-қа «Молия» кооперативда ишламас, шу кооперативда ишлаб чиқарилган аёллар ки-йимини Наманганга келтириб ўзи қўйган нархда сотиш билан шуғулланар экан. Бу гал эса 13 та жемперни сот-моқчи бўлиб турганида қўн-чага тушди. Ишчи назоратчи-ларини алдамочки бўлган Д. Эргашевга йирик миқдорда пул жаримаси солинди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
Наманган вилояти қасаба уюшмалари кенгаши хо-дими.

Ўзбекистон ССЖ Халқ назорати
КОМИТЕТИДА
РЕЖА БАЖАРИЛДИ-Ю,
БИРОҚ...

Ўзбекистон ССЖ Президенти қишлоқ аҳолисини иқтисодий суя ва табиий газ би-лан таъминлашни ахширлаш тўғрисидаги Фармонини аввалга ошмири барча мутасадди таш-килотларнинг муҳим вазифаси-дир. Жумҳурият Халқ назора-ти комитети Фармон қандай бажарилаётганига юзасидан атрофлича текшириш ўтказди.

«Ўзбекгаз» ишлаб чи-қариш бирлашмаси ва унинг қўрилиш ташкилотлари кат-та қийинчиликлар билан бўл-са-да, шу йилнинг тўққиз ой-лик режаларини бажардилар. Бироқ текшириш шунини кўр-сатдики, қишлоқ аҳолисини газ билан таъминлаш учун мўлжалланган ишни амалга оширишда бир қатор камчи-ликларга йўл қўйилган. Жумладан, бирлашма қўшим-ча газлаштириш юзасидан жумҳурият Вазирлар Кенга-ши қабул қилган қарор асо-сида планга қийринган топ-шириқларни жуда сўст амал-га ошмаётган. Давлат план-лаштириш ва таъминот ор-ганлари, вазирликлар, муас-саса ва корхоналар бирлаш-мага темир қувурлар, жум-раклар ва бошқа материал-ларни ўз вақтида ва мўлжал-ланган миқдорда акратма-ёттирган. Ана шу сабабли жумҳуриятда газ қувурлари ётқизиш ишлари суярати го-ят паст. Бу соҳада айниқса Фарона водийси вилоятлари-да, Тошкент вилоятининг Ёу-

ка шаҳрида, Тимирязев ном-ли ва «Октябрь» 40 йиллиг» қолқоларида, Ёвстонлик рай-онидан «Ленинград», «Қизил-ту», Фрунзе номли ва Абай номли қолқоларда, «Ново-род» совхозида белгиланган режалар вақтида бажарил-маётган.

Текшириш жараёнида «Ўз-бекгаз» ишлаб чиқариш бир-лашмаси қўрилиш ташкилот-лари келгуси йил планида мўлжалланган ишларни амал-га ошириш учун фақат 20 фоз атрофида керакли ма-шина-механизмлар, техника ва иш қуроллари билан таъ-минланган маълум бўлди. Бошқармага қарашли корхо-наларда машина, экскаватор, компрессор ва бошқа иш қу-роллари 30-40 фоз қис-ми эскириб, ишга яроқсиз ҳолга келиб қолган. Агар дав-лат планлаштириш ва таъми-нот органлари, вазирликлар бу ишга бош қўшиб, бир-лашма зарур техника би-лан ўз вақтида таъминлама-са, келгуси йилга мўлжал-ланган қишлоқ аҳоли пункт-ларини газлаштириш ишлари рекаси бажарилиши қийин кетиши мумкин. Жумҳурият Халқ назорати комитети му-ҳома қилинган масала юза-сидан тегишли қарор қабул қилди.

А. ҚАЮМОВ.
Ўзбекистон ССЖ Халқ на-зорати комитети инспектори.

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ.

26-бўлам уйи яқинида яна-да гавжум бўлди. Бу ерга вилоят болалар жағмараси, жумҳурият Қизил Ярим ой комитети, вилоят партия ва шўро ходимлари меҳмон бў-либ келдилар. Улар болалар-га 5 миңг сўмлик турли сов-ғалар, кийим-кечак совға қилдилар.

Санъат мактаби ўқувчи-лари болалар ҳузурда қиз-қарил қўшиқ ва куйлар иж-ро этидилар.

Суратда: совғаларни топ-шириш пайти.

А. КОВТУН сурати
(«ҒАТА»).

БОСМАДАН ЧИҚАРИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «Халқ хўжалигини барқарор-лаштириш ва бозор иқтисо-диёга ўтишни асосий йў-налишлари» китобчасини бо-смадан чиқарди.

Китобчада ССЖ Прези-денти М. С. Горбачевнинг 1990 йил 19 октябрда ССЖ Олий Кенгашининг

тўртинчи сессиясида сўзла-ган нутқи, ССЖ Олий Ке-нгаши маъқуллаган «Халқ хў-жалигини барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўти-шини асосий йўналишлари», шунингдек ССЖ Олий Ке-нгашининг ушбу масалага доир қарори бор.

(ТАСС).

САЙЁРАМИЗ

НАФАСИ

ЎЗАРО

МАНФААТ САРИ

ХОРИЖДАН

ХАБАРЛАР

СОФИЯ

Жаҳон ҳозирча «Туркиянинг иқтисодий мўъжизаси» тўғрисида жуда оз билади, лекин мамлакатда бунга яқин қолганига умид қилинмоқда. Ҳар ҳолда Тур-кия олдинга чиқиб учун куч тўпламоқда.

1983 йилда ҳарбийлар қў-лидан ҳокимиятни олган ўша пайтдаги бош вазир ва Ан-қарадаги президент саройи-нинг ҳозирги хўжайини Тур-гут Озал иқтисодий ислохот-лар мажмуасини рўёбга чи-қаришга киришди. Уларнинг моҳияти миллий иқтисодиёт-нинг рақобатдорлигини оши-рган ҳолда таъкидотий алоқа-ларни фаоллаштириш-дан иборат. 70-йиллар охи-рида бошбошдоқлиқни жи-ловлаб мамлакатнинг ички сиёсий турмушида оёйишта-лиқни таъминлашга эришган аввалги ҳарбий матбурият Тургут Озалга анчагина ҳа-ракатлар эркинлигини таъ-минлаган эди. Оппозиция то-монидан бирон-бир жиддий қаршиликка учрамаган (аввал бошда бундай қаршилик амалда бўлмади) Овал ўз ре-жаларини рўёбга чиқаришга киришди.

Маъмурият амалга оши-рган ўзгаришларга ҳозирда ҳам мамлакатда бир хилда муносабат билдирибётгани йўқ. «Янги йўлни» йирик корпорация қўллаб-қувватла-ди, улар учун «катта кўча» очилди, даромадлари ўса бошлади. Айни кезде майда ва хусусий ўрта кордонлар, хизматчилар ва ишчилар нарх-наво ўсишини сездилар, бу турмушнинг ажралмас қисмига ажралди. Ҳукумат компаниялар жаҳон бозорида мустақилликдан сўнг ҳамма учун яхши бўлади деб ишонтирмоқда.

Шунингдек керакки, иқтисодиёт соҳасида ҳуку-матнинг муваффақиятлари жуда катта. Аҳоли жон со-лишга даромад шу давр ичида тахминан 1,8-марта ошди ва 1900 долларга қийнлашмоқ-да. Ҳали яқиндагина мамла-катни қийнлашган пулни қад-рлашганини тўхтатишга эришилди, ишчилар фози барқарорлашди. Бир неча йи-рик компаниялар ва банклар жаҳондаги йирик компания-лар қаторидан ўрин ола бош-лади. Доимо қарздор бўлиб келган Туркия энди ўзи бо-шқараларга қарз бермоқда. Эрон, ССЖ, Руминия, Судан, Жа-

зор, Сурия ҳозир ундан қарздор.

Сўнгги пайтда жўшқин ри-вожланаётган компаниялар ва корпорациялардан бири «Шен» бўлиб, унинг иқтисо-дий устуниликлар жўғрофияси аввало Совет Иттифоқини қамраб олган. «Шен»нинг хў-жайини, бош директор Али Шен 1983 йилда жаҳон сиё-сий иқтисодий бозорини ўра-ниб, «совуқ уруш» жаҳонини боши берк кўчага олиб ки-риб қўйган, ундан бугун-эр-та чиқиб мушкул деган ҳу-лосага келди. Бу жараёнга омилни Москва бериши ке-рак. 1983 йилдан бошлаб турк корчалонларидан бири-чи бўлиб Али Шен совет бо-зорига кира бошлади. Унинг ўғли Аднан Шен Холдинг бош директорининг ўринбо-саридир. Бу ёш, серғайратли ва хулосаларга кўра, омад-ли корчалондир. Унинг кичик укаси Метин Туркиядаги йи-рик ва Европада иккинчи ҳи-собланувчи кўнчилик фабри-касининг директоридир. У чарм бўйича мамлакатнинг энг яхши экспертларидан би-ри. Ана-ука тўрт тилда музо-каралар олиб борадилар, бух-галтерия ҳисоб-китобларини ва технология операциялари-нинг тўғрилигини текширади-лар. Ўзлари бошқа ходим-ларга қараганда кўпроқ иш-лайдилар. Шанба кунлари ҳам ишлаб, йиллик дам олиш-ларга чиқмайдилар. Дарвоқе бу заруратгина эмас, балки принцип ҳамдир. Заводга ке-лаётганда ва заводдан кета-ётганда ишчилар мени ўз иш-ўрнида кўришлари керак, дейди Метин.

Шеннинг бутун онласи ва бу мамлакатнинг бошқа қўл-лаб ишбилармон кишилари Совет Иттифоқи билан алоқа-лар бундан бўён ривожлана-ди, унда Туркия иқтисодиётини янада кўтарилиш жадалла-шди деб ҳисобламоқдалар. Бунинг учун энг аввало ССЖдаги янгилашган жара-ёнлари-депиниб, ярим йўлда тўхтаб қолмаслиги лозим.

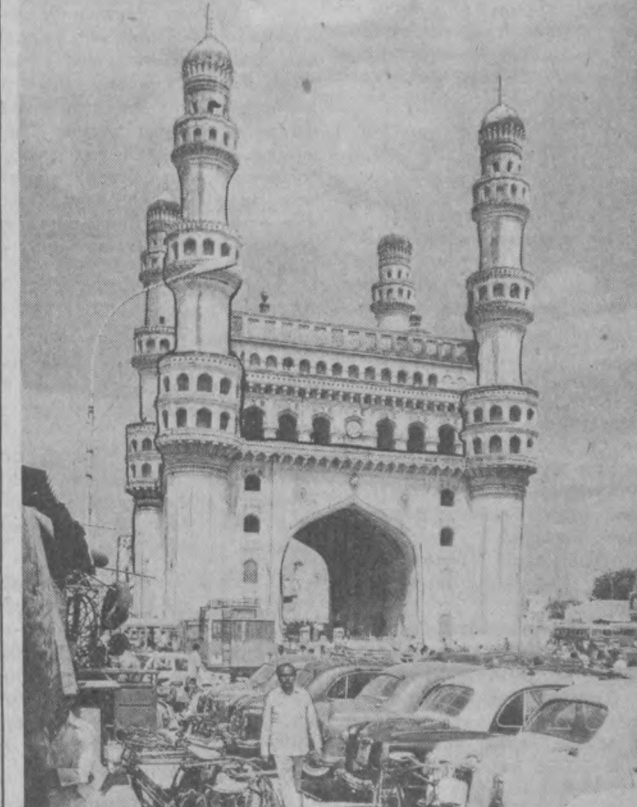
А. ИСАЕВ.
Янгиликлар ахборот агент-лиги мухбири.
Истамбул.

МУЗОКАРАЛАРНИ
ТИКЛАШ ТАДБИРИ

ГАВАНА

Сальвадор ҳукумати қўз-ғолончилар билан музокара-ларни тиклашга мажбур э-тиш учун «Армия бўлини-ларига янги зарба бериш ке-рак».

Бунинг учун Фарабундо Марти номли миллий озод-лик fronti катта жанговар тадбирларни қўлланганга тайёр турибди, деди «Гароль-до» номи билан машҳур бўл-ган миллий фронт раҳбарла-ридан бири. Кенг қўламдаги ҳукуматга муҳолифни музо-караларда кўпроқ чапдастлик қўратишга мажбур этиши мумкин, деди у Сал-сальва-дордан 100 километр нарида жойлашган Лас-Флорес деган жойга, партизанлар ҳузури-га келган хорижий журна-листлар билан суҳбатда. «Гарольдо» ўзи айтган гапларни тасдиқлаш учун ў-ган йилнинг ноябрь ойида Фарабундо Марти номли мил-лий озодлик fronti амалга оширган ҳужум кампанияси-ни эълотиб ўтди. Ана шу тадбир, унинг фикрига қара-ганда, «Мулоқот жараёнига муносиб ҳисса бўлиб қўшил-ди ва мамлакатда иккита куч мавжудлигини кўрсатди». 1989 йилнинг 11 ноябрь ку-ни қўзғолончилар Сальвадор-нинг 14 та департаментдан 12 тасида, шунингдек, унинг пойтахтида армия бўлима-ларига ҳужум қилишди.

ХИНДИСТОН. Суратда Ҳайдарободнинг ўзига хос рамазона айланган Чорминор акс эттирилган. ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

ТАСС фотохроникаси.

Мен на ой, на қўш, на ёр, на само.
Шуларга иқтидор гўёдай ўсди.
Елғизлик ҳасратни кўрмайлик асло,
Бор бўлсанг мени ҳам ёд айла дўстим.
Елғизлик ҳасратни кўрсатма тақдир,
Елғизлик инсонга ўқимас, ахир.

Абдулла ОРИПОВ.

Бу ёрут оламда ёлғизлик-дан оғир нима бори? Умринг-даги ўқинларининг ҳам-маси кўз олдинда эласлаб елгандан босади. Ёлғизлик мулоим юк эмас, оғирлигига қадасанг ҳам юрагингга қадалган тиконларига чидал-ласан. Мен бунин Оҳанга-рондаги кексалар умумий пансионатига борганимда, бу ерда умрини ўтказётган До-набой ака Бекназаров билан суҳбатлашган пайтимида муҳ-радам қалбимга.

— Қирк йилдан ортиқ со-хонинг чорчасида юрдим, — дея ўзининг узун ҳасратини бошлади кекса чўпон. — Аё-лим ёшлигидек ҳазон бўли-ди, шундан кейин оила қи-лдим. Булуғурни яхши қи-лиш, чорвадор район. Бу-тун умримни мол боқиб, унинг чўлу ёнебонларида ў-каздим. Ҳатто ўзимга бир бош улоқ ҳам қилмабман-а, таъба, маъна дастидан қу-ватим кетиб белимдан ма-дорим қуриганда шу ерга келтириб ташладилар. Бу ҳам майли, ҳеч бўлмаса, байрам қўнлари бир энлик телеграмма, икки энлик хат... юкимни ўлдирибди. Райони-мизда бу қадар бемехр ки-шилар ишлашдан беҳабар эканман, афсус.

Унинг кўзларидан ёш тир-киди, сўнг ана қўшиб қўй-ди: — қариб қолдим, беши-гин белгисиз, эшигим илги-сиз...

айтинг, мен хат қилай, де-дим. Қўнмадилар. У пенсия-га чиққандан сўнг, худди ке-раксиз одамдай Оҳангаронга, Тошкент вилоятининг кекса-лар пансионатига келтириб ташладилар. Энди у ўз ҳам-қишлоқларидан йироқда ум-рининг ниҳосини қўтишга мажбур бўлмоқда...

— Район ёки совхоздаги-лар ҳолинингдан хабар олиш-мади, ахир қариндош-уруғ-ларингиз бордир?

— Ука мухбирга ўхшай-сиз. Қўйинг, уларни суриш-тирманг, уялтирманг, балки кў-ларини кўпдир, балки қўл-ларини тегмаётгандир, балки... узоқ йўл, аммо тўрт йилдан бери кутаман хатни, аслида бу кўнлар қисматда бор экан... чўпоннинг кўзларидан ана ёш қалқидир.

Вечора Донабой ана, ўзи не ахволда ўтирибди, ҳам-қишлоқларини, унга меҳр-қўриқат кўрсатмаётган совхо-зи шанинги ҳўмон қила-ди, ҳамма нарсани тақдирга боғлайди. Қизик, тақдир де-ган гапни одамлар ўзини юпатиш учун ўйлаб топа-ган бўлса керак. Бошимизга оғир ташвиш тушса, унинг оқиб-атини қўримузи, сабабини су-риштириб ўтирмайсиз, қис-матдан нолиб қўя қоламиз.

Кексалар уйда мен энди-гина 36 ёшга қирған Люд-мила Бунина деган аёл билан гаплашди. Фақатлик уни бу ерга етаклаб келган. Ўзи-дан сўраганимда ҳеч кимим йўқ деди. Ўзбек тилида ях-шигина гаплашадиган бу аёлнинг пансионатдаги ҳуж-жатларини кўрганимда, унинг Фарона шаҳар, Фрун-зе қўчасидаги 36-квартирада А. Г. Музалевская исми

ОДОБНОМА

ЁЛҒИЗЛИК

суҳбатда меҳрга зорлигини, уйдагиларининг дийдорла-рини бир қўришга муштоқли-гини айтиб, қўзларни ёшга тўлади, тагин уларни мало-матдан ҳўмон қилдилар.

Уларни кўриб ана хайла-га толмаган: инсон дунёда икки нарсаси — меҳр ва висолга тўймас экан. Фақат ҳазина бойлик эмас, меҳр ҳам бой-лик, инсон қўлининг қувон-гани ҳам бойлик. Бироқ меҳр ҳам зор кексалар панси-онатда узун кун дарвозага тикилиб, уйимдан биронтаси келармикан, бирон энлик хат-хабар олармиканман, деб кун ўтказишда оёлаб, йиллаб...

Пансионатга кейинги са-фар борганимда Леонид Ге-оргиевич Лукин деган кекса киши билан мулоқот қилдим. Бу нуруйи отахон ҳам уч-тўрт йилдан бери шу ерда экан. Аммо шу давр мубай-нида қариндош-уруғларидан биронтаси келиб қўрмайдилар. Унинг гапига қараганда хо-тини узатса қулочи етатидан жойида — Ангрн шаҳрида, анкироғи шаҳардаги Юбилей-на қўчасидаги 14-уйнинг 5-квартирасида яшаркан. Аммо ўтган уч йилдан ортиқ вақт-дан бери эрининг ҳолидан ха-бар олмабди. Шунинг учун ҳам қария уни «аёлим» дей-мади, бироқ уни айломади ҳам. Маълум бўлишчи Лео-нид Георгиевич ўрта яшар

на Лешко, ҳамширалар Со-рахон Бурхонова, Руқия Дўстматова, Махфират Акра-мова, Хадича Дўсанова ва бошқаларнинг меҳр-оқибатла-ридан кўзларидан қувонч би-лан сўзлайдилар. Сўзлайди-лару барибир гап орасида фарзандлари, қариндош-уруғ-ларини соғинганликлари, уларни кутаётганликлари, шундоққина сезилиб туради.

Пансионатда 260 дан зи-ёд қария истиқомат қилади. Уларнинг ҳар бири ойда на-мида 136 сўмлик озиқ-овқат билан таъминланади. Икки-уч кишилик хоналар, ҳафта-да икки марта қўрсатилди-ган бадий фильмлар, теле-визор ва радио, газета ва журналлар, жуда катта китоб-фондига эга бўлган кутубхо-на, дам олиш хоналари улар-нинг хизматига. Тез-тез уюш-тириладиган экскурсиялар, маҳаллий ёшларнинг, айниқ-са Оҳангарондаги пионер ва ўқувчилар уйи бадий-ҳа-ваққоқларининг концертлари, хатбиҳларнинг маърузалари кексаларнинг умрига умр қў-шаётган бўлса ҳам улар уй-ларидан, қишлоқларидан би-рон кишининг хол сўраб ке-лишини интиқлик билан ку-тарётганларга таъзим!

Одамнинг умри оқар сув деганларини рост, шув этади ўтати кетади. Лекин шув этиб ўтиб кетадиган сув ўз

йўлида бирор кимсанинг таш-нализини қондириши, бирор бобонинг боғини сўғориб, обод қилиши, саратонда қо-жирган экинларга жон ато қилиши мумкин. Бу ерда яшаётган кишиларнинг умри ҳам шундай: уларнинг акса-риси ёшлигидида кўларидан иш келадиган пайтларида бекорчи бўлмаган, акс ҳолда бунчалик маблар билан пен-сияга чиқишмасди. Аммо умр пировардида улар қариндош-уруғларидан ёлғиз яшашни ҳам хаёлларига

БУ БЎСТОН ИЧРА

ДУСТДАН ХАРНА ЕТСА, ХУШДИР

Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси қошидаги тожик адабиёт кенгаши катташчиларини юқиди

Сўз нондек табириқ, болдек ширин, тикдек ўткир, аз гоҳида оғушдан ҳам каттакорлар. Яхши сўз, рост аз бегароз келом турмушини аниқ ҳам азбароқ, тоғлиқроқ ва нурлироқ эшитишга қодирдир. Шу боисдан элимиз сўз қадрига, қаламқаш ва қалам қадрига эътибор.

Мана, оқори тўқилмаган бир мисол: «Совет Ўзбекистонининг рўзномаси Ўзбекистонда яшаб тожик тилида ижод қилаётган қаламқашларнинг «бу бўстон ич-қаламқаш ва қалам қадрига эътибор».

Тожикистон нашриётлари томонидан чоп этилаётган баёзларда, рўзномалар ва журналларда, «Ҳақиқати Ўзбекистон» рўзномасида тожик қаламқашларининг овози тобора баландроқ жарангламоқда, ёқимли садо бермоқда. Ўзбекистон ёзувчилари уюшмаси тожик адабиёт кенгашининг сандиги янгидан-янги ва турли-турли дунё билан бойим-моқда. Бу ҳақиқий дўстлик ва биродарлик шерофатидир! Ахир, яқин вақтларгача халқларимиз дўстлиги аз биродарлиги васфида ширин широрға, мадҳия мадҳияга уланиб кетарди, аммо «сури» ўтгандан

сўнг, орага сув сепгандек сунунат чўқарди. Айни вақтда тожик адабиёт кенгаши аъзоларининг сони ўттиздан ошди. Бу саф тобора кенгайиб бормоқда. Аммо, афсуски, нашрларимиз «эски ўлов»дан кечини пайсалга солимоқдалар. Ҳа, нузғаваш нашр этилган яқинда «Гулдаст» Самарқанд баёзини гоҳ бошларига кўтариб, гоҳ кўрақларига қалқон эшитишга уринмоқдалар. Ахир, биз ҳам кўчаюлтириш: Тожикистон ёзувчилари уюшмаси қошида ўзбек адабиёт кенгаши амал қилмоқда. Фарқ шунки, ана шу кенгаш тасвирига биноан «Адиб» нашриёти ҳар йили муттасил равишда ўзбек қаламқашлари ижодидан камда беш китоб нашр этмоқда.

«Совет Ўзбекистонининг» азия муштарийлари! Сизга тақдим этилаётган шерлар, ҳикоя ва мақолалардан тузилган гулдаста қадимий боғнинг янги ўсган гулларидандир. Тожиклар айтганидек, «аз дўст ҳар чин мерасад, ҳуз аста» — «дўстдан ҳарна етса, хушдир» тарқасида қабул этгайсиз.

Жоникбек ҚУВНОҚ

ЎДИМИЗДАН УЧМАЙДИ

Жоникбек Қувноқ — исми-жисмига монанд, дилқаш ва қувноқ, ҳушмуомала ва билимдон бу инсоннинг айна қирчиллама ёшида орағиздан бевафот кетганлигига ўқинамиз.

Жоникбек Қувноқ тожик ва ўзбек халқига бирдай қўнғил қўйган истеъдодли шоир, Абдулла Орипов, Ўткир Ҳошимов каби ўзбек адабиёти асарларини тожик ўқувчиларига, Мирзо Турсунзода, Мўмин Қаноат сингари тожик адабиёт асарларини ўзбек ўқувчиларига етказган моҳир таржимон эди.

Сўнгги пайтларда улўз ўзбек шоири Алишер Навоийнинг «Лайли ва Мажнун» достонини тожик тилига таржимасини поёнига етказганди. У Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси тожик адабиёт кенгашининг раиси эди.

Жоникбек Қувноқ ушбу дўстлик саҳифасини ҳам рўзномасини муҳлисларига ўз қўли билан тайёрлаб берганди.

СУРАТДА: (ўнган чапга) шоир ва таржимон Жоникбек Қувноқ, ёзувчи Хўжамаҳмуд Қўлдошев, шоир Тўхтамис Тўхтасев, ёзувчи ва журналист Муҳсин Умарзода ва ўзбек адабиёт Неймат Аминов янги асарини муҳокама этаётган пайт.

Неймат ШАРИФ сураатга олган.

ОНА

Кўз очиб дунёга дунё кўрмайин ўтдинг, онам, Сарғайиб қайс баҳорининг файзинин кутдинг, онам!

Ҳар сўзингдан бол томарди, бол эди гўё тилинг, Гарчи не ўткир тиканлар захирини ютдинг, онам.

Хуш табассум ўйнар эрди юз-кўзингда нур каби, Бу табассум бирла балки дилин овутидинг, онам.

Ҳам юки тоғ бўлса ҳам бир бора ҳасрат қилмадинг, Балки тақдир амри деб қалбининг совутидинг, онам.

Қувнадинг тинч бўлса онам, тинч ўсар болам дебон, Бу боланинг қўли деб олам қўлини тутдинг, онам.

Сен каби бечорою сендек бадавлат бормиди! Кўз очиб дунёга дунё кўрмайин ўтдинг, онам.

Муҳаммад ШОДИЯ

КУЙЛАГАНДА ЖЎРАБЕК МУРОД

Афсоналар ўлкаси томон
Чорлаб турар гўё Шахризода.
Тароналар диёрин аро
Куйлаганда Жўрабек Мурод.
Ошиқ бўлбул ошмаста лол,
Қўнқиб бошлар гулини этиб ёд.
Тин олар лек, булбул мисоли
Куйлаганда Жўрабек Мурод.
Нола қилса юрак-юракдан,
Тобшайр ҳам этади фарёд.

Тоғу тош ҳам эрийди ҳатто
Куйлаганда Жўрабек Мурод.
Дардимизни шарҳ этар гўё,
Не куйларга тушар одамзод.
Дард ҳам гардадек тўзгиди
Бир зум,
Куйлаганда Жўрабек Мурод.
Ҳамга мотам келтириб гоҳи,
[Ҳам кўрмасин!] дилин этар шод.
Кафт очарлар дуога онам,
Куйлаганда Жўрабек Мурод.

Неймат ҲАЁТ

САМАРҚАНД НОНИ

Самарқанд келган ақнаб,
Совға бўлса агар наглаб,
Нон юзгин суртар кўзига,
Нонин эшит олсам юзига.
Қай манзилга борсам ҳам
Ўзим,
Эшик очқ — очқидир юзим,
Мажлис курсак, мендан
Нишона
Бугдой ноним аз бугдой
Сўзим.
Ер юзига борим бирор эл,
Нонин бўлса мийона қайил!
Нонин бўлса юзиданга қисс,
Нонин бўлса илҳосу халос!

Шундай элин кўрганам
Мажон,
Санагининг рамзи бўлса
Нон!
Нонин бўлса қадру қиммати,
Нонин бўлса мийлат қиммати!
Элимизга нон эрур тимсол,
Поклигимиз — бу нон
Халол.
Шу боисдан келган ҳар
Мажон,
Самарқанддан олиб кетар
Нон...

Асад ГЎЛЗОДА

КИВР

Дўқондор у — иши беш,
Йўқ унда зарра ташвиш,
«Ҳоҳатбарор» аталар,
Боз эгарлар «катта»лар.
Сўнини сўмга қўшар у,
Афсунгарга ўшар у.

Мол дунёсини мўл қилар,
Тома-тома қўл қилар.
Унга давлат дўқони —
Худди даромад нони.
Эхтир бўлиб ҳали —
Аждаҳодир мучали...

ТОЖИК ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИ

● Шамол эсса қилбадан,
қаттиқ бўрон бўлгуси,
Шоҳ кечса гар нисфодан,
юрти байрон бўлгуси.
● Ҳаёт сувин соҳса ҳам
бўлур,
Унайдагача тиракдан ҳазон.
● Аввал баҳор, охири ҳазон.
● Бошинг кеша бўлса,
сирининг айтма.
● Отдан — чопиш,
эгасидан — арпа.

● Бало хавфидан бало
авлодир.
● Бугдойдан бугдой умар,
арпадан арпа.
● Дипозордан ҳамма
безор.
● Мушқидан ҳид келар,
сомондан тутун.
● Бир гул ила баҳор
бўлмайди.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Задарё ноҳиясидаги Илчиноми давлат ҳўжалигида аҳоли чорва моллари учун ем-хашак етказиб бериш ишлари амалга оширилмоқда. Шу кунларда қишлоқ қўчаларида дағал хашак ва ширалли озуқалар орттирилган транспортлар кун сайин қўлайлиб бормоқда. Илчиноми шўҳи Совет депутатлари бошичилигида ем-хашак аҳолига етказиб берилмоқда.

Шунингдек, аҳолига чорва моллари сотиш ҳам ҳўжалик-

да яхши йўлга қўйилган. Бугунга келиб илчиномида 35 бош ситир, 247 та қўй тарқатилди. Бу режадан анча кўпдир. Айни пайтда аҳоли чорва моллари учун 300 тоннадан зиёд хашак етказиб берилди. Ширалли озуқа, силоснинг бир қисми илчиномига арзон нархда сотилмоқда. Илчиномидаги қишлоқликнинг камда 100 тоннасини совхоз ишчиларига сотиш режалаштирилган.

М. ГИЕСОВ.

СПОРТПРОГНОЗ

6-8 ноябрда бўлиб ўтган футбол бўйича Оврупо кубларини кубок турнирларини жавоб ўйинларига «С-12» махсус тирани натижалари:

1-Х, 2-Х, 3-1, 4-2, 5-Х, 6-1, 7-1, 8-1, 9-1, 10-1, 11-1, 12-2, 13-1.

Эслатма: дастлабки рақам — команда; жуфтлиги номери, иккинчи рақам учрашув натижаси.

6-2, 7-Х, 8-2, 9-2, 10-Х, 11-1, 12-1, 13-1.

Эслатма: дастлабки рақам — команда; жуфтлиги номери, иккинчи рақам учрашув натижаси.

«Совет Ўзбекистонининг» нонин 16 ноябрда чиқади.

Муҳаррир

Р. РАҲМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

БУХОРО ШАҲРИДА

1990 йил 15—16 ноябрда
ГАЗЧИЛАР МАДАНИЙИТ САРОИИ БИНОСИДА
(Ҳамза кўчаси, 6-уй)
Ортиқча халқ истеъмол молларининг улгуржи савдоси бўйича

кенгайтирилган
жумҳурият ярмаркаси ўтказилади
Улгуржи ва чакана савдо ташкилотлари, саноат корхоналари ва фақат ишлаб чиқариш ширкатларининггина вакиллари ярмаркада иштирок этишга таклиф қилинади.

Қатнашчилар 14 ноябрда келишлари лозим.
Ўзбекистон ССЖ Савдо вазирлиги.
Ўзбекистон матбуот жамияти уюшмаси,
«Узосредторг».

ХУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ «ПАХТАКОР»
ФУТБОЛ КЛУБИ
ЖУМҲУРИЯТ МЕХР-ШАҲОҚАТ ВА САЛОМАТЛИК
ЖАМҲАРАСАСИ
«ПАХТАКОРЧИ» ТОШКЕНТ ШАҲАР
ФУТБОЛ ИШКИБОЗЛАРИ КЛУБИ
15 НОЯБРЬ СОАТ 18.00 ДА
ТЕМИР ЙУЛЧИЛАР МАДАНИЙИТ САРОИИДА
«ПАХТАКОР» КОМАНДАСИНИ
ШАРАФЛАЙДИЛАР

Кеча дастурдан: ўйинчиларга ССЖИ биринчилигининг кичик қумуш медалларини, И. ШКВИРИНГА «Комсомолец Таджикистана» газетасининг «ТУПРАК БУТСИ» совринини топириш, артистларнинг чиқишлари, ҳайрия лотерея ўйини, футбол анжумалари савдоси ўрни олган.
Чипталар Темир йўлчилар маданият саройи кассаларида 14 ноябрдан бошлаб сотилади.
Кириш (хайрия) чиптанинг баҳоси — 2 сўм.

Ўзбекистон ССЖ Маданият вазирлиги
М. Қорнёкубов номли Ўзбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМИЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ
ДУСТИЛИГИ САРОИИДА
5, 6 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ХАЛҚ АРТИСТИ
КАМОЛИДДИН РАҲИМОВ
КОНЦЕРТИ

Программани — Ўткир СИДИҚОВ олиб боради.
Чипталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ
ХАЛҚ ХУЖАЛИГИ
ЙУТУҚЛАРИ
КЎРГАЗМАСИ
ХУДУДИДА

1990 йил 14-16
НОЯБРЬ КУНЛАРИ

«Самарқанд қурилиш материаллари, конструкциялари ва уларни тайёрлаш технологияси» мавзусида

УТКАЖИЛАДИ

Сиз учун янгилик:
— янги хизмат битимлари, шерлар;
— Махсуднингиз, тоғларингиз ва технологиянингизни режалаш қилиш демасди.
Маълумотлар олиш учун
телефон: 44-57-44.

Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг
ИССИҚЛИК ФИЗИКАСИ
БЎЛИМИ
даврий ўқишларнинг иссиқлик физикаси лабораториясининг етакчи илмий ходими (физика-математика фанлари номзоди) бўш лавозини

ТАНЛОВ
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танлов мuddати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.

Хўжатлар танлов тўғрисидаги низомига мувофиқ, қўйилган манзилга юборилиши 700135, Тошкент шаҳри, Чилонзор даҳаси, «Ц» мавзеси, Қатортол кўчаси 28-уй.

Ўзбекистон Маданият вазирлиги, театр артистлари бирлашмаси, Ўзбек Давлат академик драма театри жамоаси Ўзбекистон ССЖ халқ артисти

ШОИР
НАЖМИДДИНОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси механика ва инжизилга бардошли ишшоотлар институтини жамоаси етакчи сойиқ илмий ходими, физика-математика фанлари номзоди, Улғу Ва-тан уруши қатнашчиси

Собир Қодинович
ҚОДИРОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат педагогика олий билимгоҳи ректорати, тарбия ва касабга уюшмаси ташкилотлари ҳамда ижтимоий фанлар кафедраси жамоаси гуманитар куллитларда сиёсий тарих кафедраси натта ўқитувчиси С. Р. Тўраева она-си

Норхон
РАҲМАТУЛЛАЕВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат дорилфунунини жамоат ташкилотлари ва математика факультети жамоаси, факультет доцент О. Р. Холмухамедовга отаси

Раҳим
ХОЛМУХАМЕДОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Мухтар Қўли Байроқ орденли бошқармачиси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32, Газета офсет усулида, А-2 форматда босилади.

— Ҳотамтоюф!
— Лаббай!
— Ке, бўтам, гап бор!
— Хўш, ҳозир, раис амаки...
— Қани, қани! У-хў қал-кетта янгит бўлсан-ку! Курсини боллаб тутгадим, дегин.
— Ҳа, тутгадим, раис амаки.
— Яхши-яхши, Энди, бўтам, сени ана озгина тарбияласан, ишлар беш девлар.
— Трактор нима бўлади, раис амаки!
— Э, бўтагиним, тарбиядан ўтказмасдан сенига тракторини ишониб бўладими-а? Тўғрими? Розимсан? Яхши-яхши.

— Ҳой, бола! Ҳотамтоюф! Улқининг қўлиқлаб қаерга чопсан? А! Катталар гапирганда мундоқ қулоқ солиш керак! Катталарнинг оғзидан кўз узмасди. Ана, оқибат — одам бўлди. Е гапим номмақул-ни! Сен, бўтагиним, қирғиллаб гал-ража бўр. Галража гинирлаб юрарек... Хўш, қорши эмасми-сан!

— Ана бу бошқа гап! Сукут аломати рнзо, дейдилар. Қани, бўтагиним, бор эди.
Менинг! Фанлиям аслида Ҳотамов. Аммо раисимиз тейофиди муҳасини қўшгани-кўшган. Масалан, галражада болаларни ана бундай қақирадилар:

— Шокрнтоюф!
— Мўкиннтоюф!
— Кўкчорнтоюф!
— Лаббай, амаки! — деб иргиб уринларидан турадилар ва раисдан заррача ҳам ранкин-майдилар.

— Яхши-яхши, — дейдилар раисимиз илжайганча ва бирор иш бўйриб ўтиб кетадилар.

...Эртаси ишга ўтнгиб кетдим. Кутимлаганда раисимиз рўпарча келди.

— Ҳа Ҳотамтоюф. Ҳорме!
— Бор бўлинг, раис амаки!
— Хўш, ишлар қалай?
Мен энди оғиз очмоқчи эдимки, ўларни:

— Яхши-яхши, бўтам, яхши... — дедилару ўтиб кетдилар.

Мен бир дам қотиб турдим: хали бирор нарсга қилганимча йўқ, яхшими-ёномими, қайдан бўлди. Ҳайр, модомки раиснинг ўзлари «яхши» дедилар, демак, ишим чакки эмас. Қимир-қимир қилиб тураверай-чи...

— Ҳотамтоюф!
— Лаббай!
— Трактор ҳайдашни биласанми?

— Ҳа, Ахир, яқинда курсини битирдим-ку. Е унутдингизми, раис амаки.

— Яхши-яхши. Хўш, бўтам, ундай бўлса бу ёққа кел. Мана сенга пул...

— Пулим бор, раис амаки, кераги йўқ. Манага трактор... — Гап қайтарма, бўтам! Яхши-яхши. Ҳозир бориб соқол-мўйилларини қиртишлаб ташлайсан. Қани, оёгингни қўлга ол! Ҳа, борекало!

Сертарош эллик тийин олади. Раис бўлса, чўнгитгандан бир тулам пул чиқариб, битта бели симанган уч сўмликни олиб узатдилар. Бу ҳам тарбия дариғига кирса керак. Ҳизиллаб бориб, соқол олдирдим-ю ана раисга йўлиқдим.

— Соқол олдирдингми! Яхши-яхши. Энди бизниқига қараб югур, менинг номимдан кенойингга айтгинки, зўр қи-

нинг энг зўр муқофотини бердим. Ҳозирча, мен кичик одамман. Раисимизнинг бундай табассуми эвазига фақат бир жимлайиш, ё холис хизмат ишонч этишим мумкин. — Ҳотамтоюфисан!
— Ҳа, мениман.
— Яхши-яхши. Анча тарбия олбсан. Тўхта, қаерга шошлясан!
— Буқадам бабар...
— Сабр қил бўламан ўзим хабар оламан. Яхши-яхши, боракалло. Қўлинг ёқибди. Энди уйга борасан. Усталар уйда. Тоғга тунука қоқяптилар. Исканлардан миҳ олсан. Тушундингми, бўтам!
— Тушундим...

Уриш қизиги. Тележкани тўлдириб-тўлдириб ташийсан. Тушундингми!
— Тушундим.
— Яхши-яхши. Тезроқ бор. Тамом бўлмасин...

Плутин трактордан ажратаман. Йўнчиққазорга бораман. Раиснинг ўзинга, ўлига, қуёвга, аксига, қудасига... йўнчиққа ташийман. Хизматим эвазига раисдан ўша чиройли табассум раво бўлса кифоя, бир табассум қанот бағишлайди-я, маст қилади кишини.

— Яхши-яхши. Энди эрталаб олабуқани бозорга олиб борасан. Тушундингми!

Каллан азонда туриб, тракторини ферма томон қизиллатаман. Олабуқани «оқлаб», бозорга бораман. Сотаман. Бир тутам йиригини омонат қилсага топишарман. Майда-чақча раис невараларига хўро қанд, кенойинга сақич билан хини, қизларига тақинчоқ, ўларига бир кило нон оламан: совға ёни хамир учидан патир дегандек.

Қайтишда кўзим бирданга ўзим шудгор қилган ерга тушди. Оббо, азаматлар-ей, аллақачон бугдойини ўриб, сомонини гишта қўшатиб боғляптилар. Юрагим шув этади. Сомонлардан олдидан аста ҳайдаб ўтаман. Улар мени кўриб, раисни кўргандай бўлишди ва тележкани гишт-сомон билан тўлдирдишди. Шошиб тракторга «қамчи» босаман, раис ҳовлисини ёнидан ўтиб, пахсадевор олдига тўхтаман: сомон дасталарини девдордан ошириб иргитаман. Қалпош сизгиримиз суякка ташланган итдек сомонга ёпишди, оғзини тўлдириб, чала чайнаб ютаверди. Бу манзарани кўриб, кайф қилиб, қолган дасталарини ҳам гурс-гурс иргитаман.

— Ҳотамтоюф!
Раис овозини эшитиб учиб тушаман ва орқамга бурилиб қарайман.

— Яхшимас, — дейдилар раис қовоқ солиб, — Қани, паства туш!

Сакраб тушаман. Бош эганман. Гунхошим бўйинида. Раис ҳозир «қани, сомонини олган жойингга қайтар» дейишларини кутаман. Минг қатла афсус чекиб, ўзимдан-ўзим нафратланаман. Раис ҳамон раиз солиб турар, қалакча қилаётгандай туяларди. Ниҳоят, қулоғимга чалинди.

— Ҳотамтоюф! Нега қулоқ солмайсан?
Овозим зўрға чиқади: — Қулоғим сизда!

— Яхшимас, сени виқдонли десам... ўри эксансан-ку! Халқ моли-а! Оқибати ёмон. Тушундингми?

— Тушундим.
— Шунча тарбия ҳайф кетди-а! Ҳозирок тракторини топишарсан. Галража ишлайсан. Қайтадан тарбия қиламиз. Тушундингми!

— Ахир...
— Бор! Гапни бўлма! Узим қўлга туширганимни яхши бўлди. Бошқа киши бўлганда, лўш-лўш демасдан жавобгарликка тортарди. Тушундингми!

— Мен паства тушаман. Этикларимни ёмқоқни бўламан. Раис кулади:

— Ҳотамтоюф, тўхта, бўтам, қаерга шошасан?
— Ер...
— Тўхта! Яхшимас. Ер-а! Ҳали... Серкатоюф шудгорини давом эттиради. Туш, гапим бор.

Мен паства тушаман. Этикларимни ёмқоқни бўламан. Раис кулади:

— Тўхта! Яхшимас. Мин! Қайтадан минаман.

— Яхши-яхши, бўтам. Ҳозир йўнчиққазорга борасан.

БИЗНИНГ АДРЕС:

700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.